

НАРЕДБА № 11 ОТ 6 ДЕКЕМВРИ 2006 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯ "ХУДОЖНИК"

В сила от 16.02.2007 г.

*Издадена от Министерството на образованието и науката
Обн. ДВ. бр.15 от 16 Февруари 2007г.*

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиване на квалификация по професия 211010 "Художник" от област на образование "Изкуства" и професионално направление 211 "Изобразителни изкуства" съгласно списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професия 211010 "Художник" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиване трета степен на професионална квалификация за специалностите:

1. 2110101 Живопис
2. 2110102 Стенопис
3. 2110103 Графика
4. 2110104 Скулптура
5. 2110105 Рекламна графика
6. 2110106 Художествена дърворезба
7. 2110107 Художествена керамика
8. 2110108 Художествена тъкан
9. 2110109 Художествена обработка на метали
10. 2110110 Иконопис
11. 2110111 Илюстрация и оформление на книгата.

Чл. 3. (1) Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработва учебен план и учебни програми за обучението по съответната специалност по чл. 2.

(2) Документацията по ал. 1 за професионално образование се разработва от Министерството на образованието и науката, а за професионално обучение - от обучаващата институция.

Раздел II. Съдържание на държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определя равнището на задължителната професионална подготовка в края на обучението по професията, което гарантира на обучаемия възможност за упражняване на професията "Художник".

(2) Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професия "Художник" определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото образователно равнище, изискванията към здравословното състояние на кандидатите за обучение, профильт на професията, целите на обучението, оценяването по време и при завършване на обучението, удостоверяването на придобитата професионална квалификация, необходимата материална база.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Лицата, които са приети за обучение до учебната 2003/2004 г., включително по специалности и професии от професионално направление "Единични професии" от списъка на специалностите и професиите за професионалните училища на Министерството на образованието, науката и културата от 1993 г., се обучават и завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, които са действали при постъпването им.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професията "Художник"

Професионално направление:

211	Изобразителни изкуства
-----	------------------------

Наименование на професията:

211010	Художник
--------	----------

1. Входни характеристики

1.1. Степен на професионална квалификация и входящо образователно равнище

В табл. 1 са представени специалностите, включени в професията "Художник" - трета степен на професионална квалификация, съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение (2005 г.), както и входящото минимално образователно равнище за придобиване на съответната степен на професионална квалификация.

Таблица 1

Специалност		Степен на професионална квалификация	Входящо минимално образователно равнище	
			за ученици	за лица, навършили 16 г.
1	2	3	4	5
2110101	Живопис	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110102	Стенопис	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110103	Графика	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110104	Скулптура	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110105	Рекламна графика	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110106	Художествена дърворезба	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110107	Художествена керамика	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110108	Художествена тъкан	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110109	Художествена обработка на метали	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110110	Иконопис	Трета	Завършен VII клас	Завършено средно образование
2110111	Илюстра-	Трета	Завършен	Завършено

1.2. Изисквания към здравословното състояние на кандидатите за обучение

Кандидатът за обучение по професията "Художник" трябва да представи медицинско свидетелство, което удостоверява, че тази професия не му е противопоказна, съгласно чл. 14 от Закона за професионално образование и обучение (ЗПОО).

2. Профил на професията

2.1. Дейности, предмети и средства на труда и професионални компетенции по специалности

Основните характеристики на профила на професията, диференцирани по специалности, са представени в табл. 2.

Таблица 2

Описание на трудовите дейности (задачи)	Предмети и средства на труда	Професионални компетенции		
		знания за:	умения за:	професионално-личностни качества
1	2	3	4	5
Специалност 2110101 "Живопис"				
1. Изграждане на етюд по натура в оборудвано ателие: натюрморт, интериор, глава по натура, човешка полуфигура и цяла фигура.	Стативи, етюдници, модели: предмети и драперии, гипсови отливки, жива натура, видове рамки; Видове бои: акварелни, темперни, маслени, пастелни; Грундове: маслени, полумаслени, синтетични; Разредители: естествени и химически; Палитри, четки, шпакли; Основи: хартия, фазер, картон, платно, дъска; Фирнис; Свързватели; Съдове за вода, пулверизатори.	Определяне на оптимална дистанция до натурата; Необходими инструменти и начини за работа с тях; Живописни техники и качества на материалите; Етапи в изграждането на натюрморт, интериор и човешка фигура с акварел, пастел, темперни и маслени бои; Жанрове в живописа; Цветовете - цвят, гами, колорит, тон, нюанс и др.; Линейна и въздушна перспектива и приложението им в изграждането на пространството; Пластична анатомия - конструктивни, пропорционални и анатомични особености на	Избор на дистанция и гледна точка; Подбор на подходящи инструменти и материали: четки, палитра, шпакли, основи, разредители, свързватели; Анализирани и обобщаване, придаване на завършеност на етюда.	Целенасоченост; Наблюдателност; Усет за форма и пространство; Съобразителност; Отговорност; Естетически вкус; Концентрация; Креативност.

човешката глава и фигура.				
2. Изработване на живописна творба по зададена или свободно избрана тема.	Стативи, палитри, четки: за маслени, акварелни и темперни бои; Шпакли; Съдове за вода и разреждатели, пулверизатори; Компютър, софтуер, интернет, аудиовизуални средства; Видове бои: акварелни, темперни, маслени, пастелни; Грундове: маслени, полумаслени, синтетични; Разреждатели: естествени и химически, фирниси; Свързватели; Основи: хартия, фазер, картон, платно и др.	Етапи при създаване на композиция по въображение - идея, скица, ескиз и подбор на подходящ формат и мащаб; Закони на композицията; Културно наследство и класици в жанровете; Избор на албуми, аудиовизуални средства; Видове програмни продукти за създаване на векторни и растерни изображения - възможности, потребителски интерфейс и инструкции за работа.	Избор на тема и сюжет според заданието; Намиране на информация по темата в публикации или интернет; Избор на подходящи материали и инструменти; Избор на подходящи изразни средства; Реализиране на творбата при спазване на етапите - скици, рисунки, ескизи; Придаване завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Естетически вкус; Наблюдателност и зрителна памет; Въображение; Самопреценка и самокритичност; Работа в екип; Индивидуална работа.
3. Работа на пленер.	бекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура; Основи: хартия, фазер, картон, платно, бои и др.; Палитри, четки, шпакли; Помощни материали: подрамки, подложки, грундове, разреждатели, свързватели и др.	Културно наследство; Жанрове в живописа; Формати и мащаби; Закони на композицията; Технология на работа с различни видове графични и цветни материали; Цветознание гами, цвят, колорит, тон, нюанс и др. Перспектива - линейна и въздушна и приложението им в изграждането на пространството.	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи материали; Подбор на необходимите инструменти за работа; Спазване на етапите за реализация на творбата; Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Наблюдателност; Естетически вкус; Трудови навици; Индивидуалност; Самопреценка и самокритичност.

4. Работа по проект за неконвенционална живопис - колажи, инсталации и др.	Дърво, метал, пластмаса, хартия, лепила, природни форми и промишлени изделия; Инструменти за съответните материали; Мултимедия, компютърна и видеотехника, фотографии и др.	Световно изкуство и неговото развитие; Съвременни тенденции в неконвенционалното проектиране.	Съчетаване на материали съобразно идеята на проекта и поставяне в експозиционна среда; Комбиниране на материали и форми за изграждане на живописно въздействащ проект; Придаване на завършеност на проекта.	Работа в екип; Естетически вкус; Търпение; Въображение; Трудови навици.
5. Оформление и експониране на живописна творба.	Макетни ножове, линеали, тиксо, различни видове хартии, дървени, пластмасови и метални рамки, корди, шнурове, щипки, стълби, осветителни тела, компютър, скенер, принтер.	Видове материали и инструменти за оформяне на живописна творба; Осветление; Организация при аранжиране на живописна изложба; Оформление на покана и плакат; Изисквания за избор на мото на изложбата и оформяне на преслист.	Подбор на експозиционни средства - постаменти, пана и др. и организацията им в изложбено пространство; Проектиране на рекламен продукт; Представяне на творбата с мултимедийни средства.	Творческа комбинативност; Въображение; Прецизност; Работа в екип; Трудова дисциплина; Естетически вкус.
6. Използване на информационни и комуникационни технологии.	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни устройства, Интернет, мултимедия.	Специфични програмни продукти; Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация. Термини по специалността на чужд език.	Проектиране, обработване и представяне на художествена творба със специализирани програмни продукти; Работа със съвременни средства за комуникация	Логическо мислене и комбинативност; Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет;

			при търсене на информация и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	Съобразителност; Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.
7. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	Пожарогасители, вентилатори, безопасни разредители; Лични предпазни средства.	Правила за безопасна работа с инструменти и материали; Работа с леснозапалими материали; Вредно въздействие на използваните материали.	Безопасна работа с материали и инструменти; Правилно съхранение и използване на вредни материали; Хигиена на работното място; Опазване на околната среда.	Трудова дисциплина; Прецизност; Съобразителност; Работа в екип.
8. Пазарна реализация на художествената творба.	Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и сродните му права.	Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател; Системи на заплащане на труда; Авторско право.	Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация; Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.	Комуникативност; Мотивираност; Мобилност; Активност.
Специалност 2110102 "Стенопис"				
1. Изграждане на етюд по натура в оборудвано ателие:	Стативи, етюдници; Модели: предмети и	Необходими инструменти и начини за работа с тях;	Избор на дистанция и гледна точка;	Трудова дисциплина; Целенасоченост;

натюрморт, интериор, глава	драперии, гипсови отливки,	Живописни техники и	Подбор на подходящи	Наблюдателност;
по натура, човешка	жива натура;	качества на материалите;	инструменти и материали -	Усет за форма и пространство;
полуфигура и цяла фигура.	Различни видове рамки; Акварелни, темперни, маслени, пастелни бои; Маслени, полумаслени, синтетични грундове; Естествени и синтетични разредители; Палитри, четки, шпакли; Основи: хартия, фазер, картон, платно, дъска; Фирниси, свързватели; Съдове за вода, пулверизатори.	Етапи в изграждането на натюрморт, интериор и човешка фигура с акварел, пастел, темперни и маслени бои; Жанрове в живописа; Цветове - цвят, гама, колорит, тон, нюанс и др.; Линейна и въздушна перспектива и приложението им в изграждане на пространството; Пластична анатомия - конструктивни, пропорционални и анатомични особености на човешката глава и фигура.	четки, палитра, шпакли, основи, разредители, свързватели; Анализиране и обобщаване, придаване на завършеност на етюда.	Съобразителност; Отговорност; Естетически вкус; Концентрация; Креативност.
2. Проектиране на стенописна композиция и избор на техника, съобразена с архитектурната среда.	Инструменти и материали за проектиране: моливи, акварелни и темперни бои, четки, картон, инструменти за измерване и изчисляване; Компютър със специализирани програмни продукти, скенер, принтер, интернет; Албуми, книги,	Етапи при изграждане на стенописния проект; Видове стенописни техники - сграфито, секо, фреско, мозайка, витраж; Стенописни композиции - фризова, плаваща, фигурална, декоративна и др.; Цветове, групи цветове, тон,	Стилизиране и композиране на формите според идеята; Синтез между архитектурна среда и избор на техника за изпълнение на проект в сграфито, секо, фреско, мозайка, витраж; Реализиране на проект при спазване на етапите - скици, рисунки, ескизи;	Мотивация; Трудова дисциплина; Въображение; Естетически вкус; Организираност; Индивидуална работа.

справочници.

гама, колорит и въздействието им според идеята;
 Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждане на пространство в стенописния проект;
 Методи за подготовка на проекта на картон в М 1:1;
 Пластична анатомия - пропорции и анатомични особености на човешката глава и фигура;
 Етапи при изграждане на стенописния проект с акварел и темпера;
 Стилизация.

Избор на мащаб;
 Вариативност при създаване на идеен проект, съобразен с архитектурната среда;
 Придаване завършеност и обобщеност на стенописния проект, чрез различни изразни средства.

3. Изпълнение на детайл от стенописен проект в техника	Подготвен картон за копиране на стена;	Видове стенописни техники -	Подготвяне на картон в мащаб 1:1.	Мотивация; Трудова дисциплина;
сграфито, секо, фреско, мозайка или витраж.	Подготвена с грунд основа за реализиране на стенопис сграфито, секо, фреско, витраж, мозайка; Пигменти и оцветители в колорита, избран по проект; Строително скеле; Инструменти: резци, четки и др. Цветно стъкло, оловни шпросни за витраж;	мозайка, витраж; Методи за подготвяне на картон в мащаб 1:1; Технология на стенописните техники; Етапи при изпълнение на стенописния проект - детайл, картон, копиране върху основата и реализация.	Подбор на инструменти и бои за стенописа; Синтез между архитектурна среда и избор на техника при изпълнението; Създаване на завършеност при изпълнение на детайл от стенописен проект.	Оригиналност; Въображение; Естетически вкус; Отговорност; Индивидуална работа; Работа в група.

	Насечени разноцветни камъни за мозайка.			
4. Изпълнение на стенописен проект.	<p>Подготвен картон за копиране на стена;</p> <p>Подготвена с грунд основа за реализиране на стенопис, витраж, мозайка;</p> <p>Пигменти и оцветители в колорита, избран по проект;</p> <p>Строително скеле;</p> <p>Инструменти - резци, четки и др.;</p> <p>Цветно стъкло, оловни шпросни за витраж;</p> <p>Насечени разноцветни камъни за мозайка.</p>	<p>Видове стенописни техники - секо, мозайка, витраж;</p> <p>Материали - видове, качества;</p> <p>Инструменти - видове, правила за работа;</p> <p>Технология на стенописните техники;</p> <p>Етапи при изграждане на стенописа, витража, мозайката - проект, картон, реализация.</p>	<p>Подготвяне на картон в мащаб 1:1.</p> <p>Подбор на инструменти и бои за стенописа;</p> <p>Синтез между архитектурна среда и избор на техника при изпълнението;</p> <p>Придаване на завършеност на стенописната творба.</p>	<p>Мотивация;</p> <p>Трудова дисциплина;</p> <p>Оригиналност;</p> <p>Въображение;</p> <p>Естетически вкус;</p> <p>Отговорност;</p> <p>Индивидуална работа;</p> <p>Работа в група.</p>
5. Работа на пленер.	<p>Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура;</p> <p>Основи: хартия, фазер, картон, платно, бои и др.</p> <p>Инструменти за работа: палитри, четки, шпакли;</p> <p>Помощни материали: подрамки, подложки, грундове, разреждатели, свързватели и др.</p>	<p>Културно наследство;</p> <p>Формати и мащаби;</p> <p>Закони на композицията;</p> <p>Технология на работа с различни видове графични и цветни материали;</p> <p>Цветове - гама, цвят, колорит, тон, нюанс и др.;</p> <p>Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждането на пространството.</p>	<p>Избор на обект и сюжет;</p> <p>Избор на гледна точка и дистанция;</p> <p>Избор на подходящи материали;</p> <p>Подбор на необходимите инструменти за работа;</p> <p>Спазване на етапите за реализация на творбата;</p> <p>Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.</p>	<p>Наблюдателност;</p> <p>Естетически вкус;</p> <p>Трудови навици;</p> <p>Индивидуалност;</p> <p>Самопреценка;</p> <p>Самокритичност.</p>
6. Използване на информационни и	Компютър със специализирани програмни	Специфични програмни продукти;	Проектиране, обработване и представяне на	Логическо мислене и комбинативност;

комуникационни технологии.	продукти, периферни устройства, Интернет, мултимедия.	Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация; Термини по специалността на чужд език.	художествена творба със специализирани програмни продукти; Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет; Съобразителност; Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.
7. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	Пожарогасители, вентилатори, безопасни разредители; Лични предпазни средства.	Правила за безопасна работа с инструменти и материали; Работа с лесно запалими материали; Вредно въздействие на използваните материали.	Безопасна работа с материали и инструменти; Правилно съхранение и използване на вредни материали; Поддържане на хигиена на работното място; Опазване на околната среда.	Трудова дисциплина; Прецизност; Съобразителност; Работа в екип.
8. Пазарна реализация на художествената творба.	Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и сродните му права.	Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател;	Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация;	Комуникативност; Мотивираност; Мобилност; Активност.

		Системи на заплащане на труда; Авторско право.	Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.	
Специалност 2110103 "Графика"				
1. Създаване на подготвителна рисунка (натюрморт, пейзаж, глава натура и човешка фигура) от натура с различни графични изразни средства и материали.	Бели и цветни хартии, черен и бял туш; креда, въглен, графити, черен сух пастел, черна и бяла темпера; Различни видове пера и четки; Модел: мъртва и жива натура.	Закони на перспективата и графичното изграждане на пространството; Пропорции и анатомия на човешкото тяло; Възможности и изразни средства на рисунъчните и графичните техники.	Избор на дистанция, мащаб и формат; Избор и прилагане на елементите на графичния език: точка, линия, шрих, растер, фактура; Изграждане на фигура в пространството.	Мотивация; Наблюдателност; Усет за форма и пространство; Концентрация на вниманието; Аналитично мислене; Индивидуална работа; Въображение.
2. Създаване на графична композиция - проект по зададена или по свободно избрана тема.	Бели и цветни хартии; черен и бял туш; креда, въглен, графити, черен сух пастел, черна и бяла темпера, различни видове пера, четки.	Същност на графиката като изкуство; Графични жанрове: натюрморт, интериор, пейзаж, портрет, фигурална композиция, графичен цикъл, екслибрис и др.; Видове графични композиции; Закони на композирането.	Проектиране на графична композиция по зададена или свободно избрана тема; Съзнателно обосноваване избора на формат и форма на композицията; Постигане на изчистен графичен език и образ в определен формат.	Мотивация; Въображение; Естетически критерии.
3. Отпечатване в различни графични техники: високопечатни, дълбокопечатни, повърхнинен печат (литография и силиграфия).	Валяци - кожени и гумени, меки и твърди; Инструменти за висок печат: резци и щихели, пера и четки за туш и др.; Инструменти за дълбок	Високопечатни техники: линогравюра - чернолинеарна и бялолинеарна, гравюра на дърво; Дълбокопечатни техники:	Поетапна работа и стилова хармонизация при подбора на изразните средства и похвати в изобразителната концепция; Професионална употреба на	Трудова дисциплина; Отговорност; Прецизност; Точност; Работа в екип.

	печат: щихели за медна гравюра, офортни игли, ролети, мулети и др.; Химикали - киселини и основи; Източник на топла вода.	суха игла, офорт, акватинта, резерваж, мецотинто, мек лак, комбинирани техники; Повърхнинен печат: литография, силиграфия; Свойства на разреждители, разтворители, силикони, киселини и основи; Видове хартии и приложението им.	графичните материали и инструменти; Работа с разтворители и киселини; Подбор на хартията за печат и нейната подготовка; Работа с преса; Отпечатване, коригиране и тиражиране на създадената матрица.	
4. Надписване, паспартиране и представяне на графичния лист.	Хартия, молив, макетен нож, линия, триъгълник, подлепващи материали, дървени, метални и пластмасови рамки.	Качества на хартиите; Хармония на цветовете; Надписване.	Теоретично обосноваване и защита на реализираната идея; Подбор на паспарту и рамка; Аранжиране на експозиция.	Прецизност; Точност; Работа в екип.
5. Работа на пленер и обекти за изобразяване.	Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура; Материали за работа: хартия, фазер, картон, графит, меки моливи, туш, въглен, креда, сангин, пастел, темпера и др.; Инструменти за работа: пера, четки и др.; Помощни материали: папки, подложки, фиксажи и др.	Културно наследство; Жанрове; Формати и мащаби; Закони на композицията; Технология на работа с различни видове графични и цветни материали; Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждане на пространството.	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи материали; Подбор на необходимите инструменти за работа; Спазване етапите за реализация на творбата; Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Наблюдателност; Естетически вкус; Трудова дисциплина; Самокритичност.
6. Използване на информационни и комуникационни	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни	Специфични програмни продукти; Съвременни средства за	Проектиране, обработване и представяне на художествена творба със	Логическо мислене и комбинативност; Умение за пренагласа;

технологии.

	устройства, Интернет, мултимедия.	проектиране, обработване, представяне и комуникация; Термини по специалността на чужд език.	специализирани програмни продукти; Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет; Съобразителност; Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.
7. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	Пожарогасители, вентилатори, безопасни разредители; Лични предпазни средства: предпазни ръкавици, противопрахова маска.	Правила за безопасна работа с инструменти и материали; Работа с лесно запалими материали; Вредно въздействие на използваните материали.	Безопасна работа с материали и инструменти; Правилно съхранение и използване на вредни материали; Поддържане на хигиена на работното място; Опазване на околната среда.	Трудова дисциплина; Прецизност; Съобразителност; Работа в екип.
8. Пазарна реализация на художествената творба.	Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и сродните му права.	Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател;	Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация;	Комуникативност; Мотивираност; Мобилност; Активност.

		Системи на заплащане на труда; Авторско право.	Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.		
Специалност 2110104 "Скулптура"					
1. Изработване на копие на гипсов модел - орнамент, капител, класическа глава.	Инструменти и материали:	Качества на пластичния материал - подготвяне на глината;	Изграждане на арматура за работа с мек пластичен материал;	Мотивация;	
	ножове, ланцета, шпакли, глина, арматура; Класически образци на орнаменти, архитектурни елементи и гипсови глави.	Видове арматури; Етапност в изграждането на копието; Видове релеф - нисък, висок; Пластични и анатомични особености на човешката глава; Пропорции, строеж и анализ на формата; Конструкция и движение на обемите в пространството.	Конструиране на определен архитектурен елемент и вярно пренасяне на детайла от гипсов модел; Рязане, лепене и моделиране на копието; Придаване на завършен вид на копието.	Трудова дисциплина;	Индивидуална работа; Наблюдателност; Работа в екип.
2. Изграждане на скулптурен етюд по натура - човешка глава и фигура (облечена и гола).	Скулптурни инструменти и материали:	Подреждане на скулптурните стативи на необходимата дистанция за работа с модела;	Подбор на инструменти за работа със съответния материал;	Мотивация за работа;	
	ножове, ланцети, шпакли; мек пластичен материал - глина; Модел - жива натура.	Качество на пластичния материал; Подбор на подходящи инструменти; Построяване на арматура в зависимост от конкретната задача;	Изграждане на арматура от дърво или метал; Конструктивно изграждане на формата - пропорции; Прилагане на знанията по пластична анатомия; Придаване завършеност на етюда.	Трудова дисциплина;	Концентрация; Прецизност.

		<p>Етапност в изграждането на пластиката - от общото към частното;</p> <p>Анатомия на човешкото тяло;</p> <p>Съпоставка между твърда и мека материя при формообразуването;</p> <p>Понятие за пространствен баланс.</p>		
3. Проектиране на скулптурна творба по въображение или по свободно избрана тема.	<p>Хартия и графични материали за проектиране, подготвителни скици и рисунки;</p> <p>Пластичен материал за проектиране в мащаб: глина, шамот, пластелин, моделин, восък;</p> <p>Инструменти за работа с мек пластичен материал: нож, ланцета, шпакла, тел за рязане на глина, арматура от дърво или метал;</p> <p>Албуми, аудиовизуални материали.</p>	<p>Етапност в изграждането на пластиката - идейни рисунки, проект в малък мащаб;</p> <p>Видове скулптурни форми: малка пластика, релеф, барелеф, орелеф, кръгла скулптура, монумент;</p> <p>Синтез на пластиката с архитектурната среда;</p> <p>Архитектура на формата;</p> <p>Жанрове: портрет, фигура, фигурална и геометрична композиция;</p> <p>Качества на пластичния материал;</p> <p>Понятие за композиционен баланс;</p> <p>Културно наследство и традиции.</p>	<p>Подбор на пластичен материал, съобразен с проекта;</p> <p>Спазване на етапност в работата: скица, проект, калъп, отливане в гипс, изпълнение в материал;</p> <p>Синтез между конструкция, пластика, материалност;</p> <p>Подготвяне на проекта за изпълнение в материал.</p>	<p>Мотивация за работа;</p> <p>Наблюдателност;</p> <p>Зрителна памет;</p> <p>Естетически вкус.</p>
4. Създаване на пластична композиция по зададена тема - декоративна и	<p>Хартия и графични материали за проектиране - подготвителни скици и</p>	<p>Видове декоративна композиция - геометрична и фризова;</p>	<p>Подбиране на подходящия материал и инструменти;</p> <p>Стилизиране на флорални и</p>	<p>Мотивация за работа;</p> <p>Наблюдателност;</p> <p>Зрителна памет;</p>

фигурална.	<p>рисулки; Пластичен материал за проектиране в мащаб; Материали за реализация: глина, шамот, пластелин, моделин, восък, камък, итонг, гипс, тел, кълчища, картон, дърво, синтетични материали; Репродукции, оригинални образци, списания, албуми, художествена литература, снимков и филмов материал; Интернет.</p>	<p>Стилизация на растителни и животински елементи; Видове пластични композиции: малка пластика, релеф, кръгла скулптура, монумент; Спазване на етапност: скица, проект, калъп, отливане в гипс; Изпълнение в материал; Синтез на конструкция, пластика, материал; Композирание в пространството със свободни пластични материали.</p>	<p>анималистични елементи в композиция; Изграждане на арматура, подходяща за пластичната идея; Спазване на етапите в работата - от скица до изпълнението в материал; Синтезиране на конструкция, пластика и материал; Придаване на завършеност на творбата.</p>	<p>Усет за пространство и за пластика; Въображение; Прецизност; Естетически вкус.</p>
5. Реализиране на скулптурен проект в материал.	<p>Нож, шкарпели, трион, шкурки, арматура от дърво и метал, бормашина, ъглошлиф; Гипс, тел, кълчища, изолатори, химикали за патина - киселина, сулфиди и др., бои, ръкавици; Постамент за пластиката.</p>	<p>Свойства и приложение на материалите за реализация - дърво, метал, итонг, камък и др; Инструменти за обработване на естествен и изкуствен камък, дърво, метал; Видове машини за обработване на дърво, метал и камък; Основни правила за работа с бормашина, ъглошлиф; Елементи на калъп; Технологична последователност (етапи) за създаване на отливка.</p>	<p>Смесва необходимите материали в нужните пропорции; Разделя формата на сектори, възможни за отливане; Следи дебелината на изграждания калъп; Армиране на калъпа; Разтваряне, измиване и изолиране на калъпа, сглобяване на частите и наливане с материал; Изчукване на калъпа и ретуш на готовата отливка; Изваждане на чиста и здрава отливка;</p>	<p>Мотивация за работа; Работоспособност; Прецизност; Концентрация; Сръчност; Точност; Естетически вкус.</p>

			Подбор на материал, форма и мащаб на постамента на творбата; Придаване на завършен и естетичен вид на цялото.	
6. Работа на пленер и обекти за изобразяване.	Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура; Хартия, фазер, картон, графит, темпера и др.; Четки, флумастери и др.; Помощни материали: скициници, подложки, папки.	Културно наследство; Жанрове; Формати и мащаб; Закони на композицията; Технология на работа с различните видове графични и цветни материали; Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждане на пространството.	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи материали и инструменти за работа; Спазване етапите за реализация на творбата; Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Наблюдателност; Естетически вкус; Трудова дисциплина; Индивидуална работа; Самопреценка и самокритичност.
7. Използване на информационни и комуникационни технологии.	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни устройства, Интернет, мултимедия.	Специфични програмни продукти; Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация; Термини по специалността на чужд език.	Проектиране, обработване и представяне на художествена творба със специализирани програмни продукти; Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на	Логическо мислене и комбинативност; Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет; Съобразителност; Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.

български или чужд език.

8. Пазарна реализация на художествената творба.	<p>Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и сродните му права.</p>	<p>Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател; Системи на заплащане на труда; Авторско право.</p>	<p>Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация; Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.</p>	<p>Комуникативност; Мотивираност; Активност; Мобилност.</p>
9. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и пожарна безопасност.	<p>Респиратори, ръкавици, маски за лице, предпазни очила.</p>	<p>Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд; Правила за безопасна работа с материали, инструменти и машини; Изисквания при работа с леснозапалими материали.</p>	<p>Правилно използване на лични предпазни средства; Безопасна работа с материали, инструменти и машини; Безопасна работа със средствата за противопожарна защита; Правилно реагиране при бедствия и аварии; Оказване на долекарска помощ, бързо и правилно реагиране при трудова злополука.</p>	<p>Отговорност; Прецизност; Точност; Трудова дисциплина.</p>
Специалност 2110105 "Рекламна графика"				
1. Създаване на проект на рекламна графика за	<p>Материали за чертане и рисуване;</p>	<p>Графичен дизайн и неговите разновидности;</p>	<p>Умение за образно виждане чрез стилистика, цвят,</p>	<p>Находчивост; Трудова дисциплина</p>

различни рекламоносители: плакат, фирмен дизайн, опаковки.	Инструменти за измерване и изчисляване; Компютър със специализирани програмни продукти, скенер, принтер, интернет; Албуми, книги, справочници.	Специфика на отделните видове рекламен дизайн; Цели на рекламната графика; Изграждане на рекламен продукт със средствата на графичния дизайн.	композиция; Подбор на теми и подходящ шрифт към тях; Баланс на отделните елементи; Лаконичност на изказа; Сугестия на продукта.	Умение за работа в екип.
2. Участва в разпространението на рекламата.	Материали за писане, рисуване и изработка на пояснителни скици, рисунки, схеми и др.	Психология на рекламата; Видове реклама според начина на възприемане; Основни качества на рекламата; Скрита реклама; Канали за разпространение на рекламата.	Избор на вида рекламна кампания; Подбор на подходящ канал за разпространение на рекламата; Разпространение на рекламата; Подбор на подходящ рекламоносител; Използване на различни видове рекламоносители.	Естетически вкус; Трудова дисциплина; Индивидуална изява и работа в екип.
3. Изработване на проект за рекламен продукт в мащаб.	Компютър, скенер, принтер, консумативи, подходящ софтуер; Темперни бои, четки, ножица, лепила; Различни видове материали (според изискванията на проекта); Албуми, книги,	Различни художествени интерпретации; Изисквания за лаконичност и експресия в рекламата; Шрифт и интерпретация на разновидностите шрифтове; Психологичното въздействие на цвета.	Степенуване на художествените елементи по значимост; Синтезиране и придаване на подходяща образност.	Концентрация; Наблюдателност; Умение за генериране на идеи и нестандартни решения; Остроумие, духовитост; Трудова дисциплина.

	справочници.			
4. Изпълняване на проект в действителен размер.	Компютър, скенер, принтер и консумативи към тях, подходящ софтуер; Хартия, картон, темперни бои, четки, пергели, лепила, линии.	Техническа коректност при изпълнение на проект; Последователност на отделните етапи в работата с оглед на различните техники; Шрифтовете.	Подбор и комбиниране на разнообразни материали; Машабиране и пропорциониране на елементите; Избор на подходящ шрифт.	Прецизност; Точност; Организираност; Отговорност; Техническа сръчност; Трудова дисциплина.
5. Изработване на проект за визуална комуникация.	Материали за чертане и рисуване; Инструменти за измерване и изчисляване; Компютър със специализирани програмни продукти, скенер, принтер; Албуми, книги, справочници.	Знакови системи във визуалната комуникация; Същност на визуалната комуникация - рекламата като масова визуална комуникация; Видове изображения; Познава целите и задачите на отделните изображения; История на шрифта; Закони на текстовата композиция.	Прилагане елементите на визуалната комуникация; Използване на различните видове изображения; Подбиране и прилагане на различните видове шрифт; Композиране на текст в рекламен продукт.	Умение за генериране на нестандартни решения; Остроумие, духовитост; Трудова дисциплина; Индивидуална работа и работа в екип.
6. Проектиране на запазен шрифт лого - стокова марка.	Хартия, тушовки, четки, бои, пергели, линии	Конструкция и разредки в шрифта; Визуални илюзии и тяхното въздействие; Основни видове шрифт и конструиране на буквите.	Композиционни умения за създаване на букви и текст; Генериране на шрифт; Избор на подходящ шрифт според предназначението; Изработване на шрифтов елемент.	Точност и прецизност при изпълнението; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет; Усет за форма; Технически усет; Търпение и упоритост.

7. Изработване на дигитален вариант на проекта.	Компютър, скенер, принтер, таблет, плотер, подходящ софтуер.	Специфични софтуерни продукти; Двуизмерно компютърно проектиране; Монтажен софтуер; Различни формати за пренос и експониране на файлове; Техники за печатна и предпечатна изработка.	Работа с компютър и компютърна периферия; Обработване на информацията със специализирани програмни продукти; Точно и лаконично изказване.	Интелектуални способности; Генериране на идеи и нестандартни решения; Трудова дисциплина; Индивидуална и работа в екип.
8. Реализиране на рекламния продукт.	Подготвен рекламен проект; Офис техника според проекта; Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Нормативни документи, свързани с изработване и разпространение на рекламата. Закон за авторското право и сродните му права.	Организация и планиране на дейността във фирмата (ателието); Видовете и съдържанието на нормативните актове, свързани с дейността; Съдържанието и видовете договори; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател; Системи на заплащане на труда; Авторско право.	Вземане на решение; Планиране и организиране на дейностите по етапи; Избор на техника и материали; Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване на възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация; Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.	Добра памет; Логическо мислене; Комбинативност; Прогнозиране; Умение за работа с хора; Отговорност; Самоконтрол; Предприемчивост; Инициативност; Работа в екип.
9. Работа на пленер и обекти за изобразяване.	Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура;	Културно наследство; Жанрове; Формати и мащаби; Закони на композицията;	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи	Наблюдателност; Естетически вкус; Трудова дисциплина; Индивидуална работа;

	Материали за работа: хартия, фазер, картон, графит, меки моливи, туш, въглен, креда, сангин, пастел, темпер и др.; Инструменти за работа: пера, четки и др.; Помощни материали - папки, подложки, фиксажи и др.	Технология на работа с различни видове графични и цветни материали; Линейна и въздушна перспектива и приложението им в изграждане на пространството.	материали; Подбор на необходимите инструменти за работа; Спазване етапите за реализация на творбата; Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Самопреценка и самокритичност.
10. Използване на информационни и комуникационни технологии.	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни устройства, интернет, мултимедия.	Специфични програмни продукти; Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация. Термини по специалността на чужд език.	Проектиране, обработване и представяне на художествена творба със специализирани програмни продукти; Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	Логическо мислене и комбинативност; Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет; Съобразителност; Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.
11. Спазване на изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и пожарна безопасност.	Предпазни очила за работа с компютър.	Здравословни и безопасни условия за труд; Изисквания за безопасна работа с инструменти и материали;	Правилно използване на лични предпазни средства; Безопасна работа с материали, инструменти и хардуер;	Отговорност; Прецизност; Точност; Трудова дисциплина.

Правилно реагиране при бедствия и аварии.

Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при работа с компютър.

Специалност 2110106 "Художествена дърворезба"

1. Извличане на информация от различни източници с цел пресъздаване на образ.	Художествена литература, репродукции, оригинални образци, списания, албуми, снимков и филмов материал и др. Компютър с интернет.	Теория и история на изкуствата; Развитие на стиловете през вековете; Национално наследство; Развитие на естетическия критерий; Съвременни тенденции.	Анализ на събраната информация; Синтез на информацията за изпълнение на поставената задача.	Концентрация на вниманието и наблюдателност; Добра памет; Логическо мислене и комбинативност; Съобразителност; Пространствена представа и въображение; Генериране на идеи и нестандартни решения; Хрумвания и импровизации.
2. Създаване на декоративен образ от конкретна природна форма.	Материали за рисуване: моливи, бои, повърхности, помощни средства; Натура или фотографии на растения и животни; Книги, репродукции, материали, онагледяващи опита и историята на декоративния елемент.	Основни принципи и методи в превръщането на една природна форма в декоративен мотив; Видове стилизация; Видове декоративен мотив и специфичните му особености според историческите и културните характеристики; Видове композиция: асиметрична, симетрична по една ос, симетрична по две оси, кръгова, фриз.	Стилизиране на природни форми при запазване на характера им; Създаване на различни видове декоративен образ от една природна форма; Съчетаване на животинска или човешка фигура с растителен или геометричен елемент.	Наблюдателност; Пространствена представа и въображение; Аналитично мислене; Умение за оформяне; Усет за форма; Генериране на идеи и нестандартни решения; Комбинативност.
3. Проектиране на композиция или на	Инструменти за чертане и рисуване: пергел, линия,	Видове резбарски орнаменти;	Комбиниране и стилизиране на резбарския орнамент;	Логическо мислене и комбинативност;

декоративен функционален предмет от растителни, геометрични или зооморфни елементи.	кривка, картон, хартия, моливи, четки; Книги и албуми с нагледни материали, фотографии.	Композиция, пропорции и стилизация на резбарски орнамент; Етапи при изграждане на резбарска композиция; Свойства и качества на композицията - цялостност на формата, съподчиненост на елементите, композиционни равновесия, симетрия и асиметрия.	Разработване на резбарска композиция; Синтез между форма и декорация; Конструирание на триизмерни предмети.	Пространствена представа и въображение; Отговорност; Прецизност, точност; Индивидуална работа; Хрумвания; Импровизации.
4. Изработване на чертежи, копирки и шаблони на проектираното изделие.	Инструменти за чертане и рисуване: пергел, линия, кривка, картон, хартия, моливи, четки. Книги и албуми с нагледни материали.	Основни понятия в техническото чертане; Ортогонално проектиране - основни елементи, проекционни равнини; Видове означения в чертежите; Графично и пластично изграждане на форма - ескизна графика, перспективно изображение.	Избор на подходящ мащаб; Правилно използване на чертожните инструменти; Прецизно изработване на чертежи, копирки и шаблони.	Прецизност, точност; Индивидуална работа; Търпение и упоритост; Логическо мислене и комбинативност.
5. Изработване на фрагмент от композиция или предмет в пластичен материал.	Работен проект; Инструменти за работа с глина, дърво и други пластични материали.	Пластични качества на материала; Плитък и дълбок релеф; Принципи за изграждане на	Безопасна работа с инструменти за глина, дърво и др.; Степенуване на плановете в	Съобразителност; Отговорност; Прецизност; Точност;

		релефа или кръглата пластика; Технология при рязане на дървото; Техника и технология за изпълнение на изделието.	релефа; Съчетаване на различни форми, обеми и фактури.	Индивидуална работа; Усет за форма.
6. Изработване на копие на художествено произведение от дърво по зададен образец - еднопланов, двупланов и многопланов релеф с фон или без фон (ажурен).	Образец за копиране; Инструменти за чертане; Инструменти и пособия за изпълнение в материал; Машини за обработване на дърво: електрически трион, електрически шлайф, борапарат и др.; Различни видове дървен материал.	Етапи при изпълнение на резбарска творба; Технологична последователност при подготовката на материала за работа; Видове машини и инструменти и правила за безопасна работа с тях; Пластични качества на дървения материал.	Правилен подбор и безопасна работа с различни видове машини и инструменти: електрически трион, електрически шлайф, борапарат, пили, длета и др.; Планиране и организиране на дейността; Пластично изграждане на резбарския релеф; Организация на отделните обеми и форми в единно цяло.	Прецизност, точност; Индивидуална работа; Търпение и упоритост; Технически усет; Пространствена представа и въображение; Усет за оформяне.
7. Работа с различни видове ръчни инструменти и материали.	Набор длета, трион, пили; Електрически инструменти: трион, шлайф, борапарат и др.	Електрически машини - видове, приложение, правила за безопасна работа; Приложение на различните видове инструменти; Дървен материал - видове и свойства; Технологична последователност при подготовка на материала за	Правилно и безопасно използване на различните видове ръчни и електрически инструменти.	Трудова дисциплина; Отговорност; Прецизност; Точност; Търпение и упоритост; Индивидуална работа; Организираност.

работа.				
8. Изработване на декоративен релеф, кръгла пластика или функционален предмет по предварително създаден проект.	Работен проект - чертеж; Инструменти и пособия за изпълнение в материал; Видове дървен материал.	Ергономични стандарти на функционалните предмети; Технологична последователност при изпълнение на резбарската творба; Графично и пластично изграждане на формата - линеарна, монохромна, ескизна графика, перспективно изображение; Пластични качества на дървения материал; Видове сглобявания и свързвания.	Конструирание на триизмерни предмети; Прилагане на подходящи сглобявания и свързвания на детайлите; Организация на отделните обеми и форми в единно цяло; Работа с различни видове ръчни инструменти; Придаване завършеност на резбарското изделие.	Усет за форма и пространство; Пространствена представа и въображение; Конструктивно мислене; Прецизност; Точност; Усет за форма; Търпение и упоритост.
9. Представяне на резбарската творба в завършен вид.	Набор от четки, шкурка, байцове, восъци, лакове, престилка, противопрашна маска, очила.	Свойства на различните видове байцове и лакове и действието им върху видовете дървесина; Технологична последователност при повърхностна обработка.	Правилно дозиране и тониране на разтворите; Равномерно нанасяне на байцовете и лаковете; Експониране.	Трудова дисциплина; Отговорност; Прецизност; Точност; Индивидуална работа; Организираност.
10. Организиране и планиране на дейността в цялостния процес на създаване на художествено произведение от дърво;	Скици, проекти; ценоразписи и др.; Офис техника; Кодекс на труда; Кодекс за общественото	Нормативна уредба на отрасъла; Организация и планиране на дейността в малко предприятие (ателие).	Планиране и организиране на дейността в ателието; Работа в екип извън ателие. Попълване на договори; Изготвяне на оферти и	Пренагласа; Вземане на решение; Добра памет; Логическо мислене и комбинативност;

проектиране; работа в проектантско ателие; работа в изпълнителско ателие; завършващи дейности. Пазарна реализация на художествената творба.	осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и сродните му права.	Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател; Системи на заплащане на труда; Авторско право.	ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация; Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.	Съобразителност, Отговорност; Самоконтрол; Предприемчивост; Инициативност и др.;
11. Работа на пленер и обекти за изобразяване.	Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура. Основи: хартия, фазер, картон; Бои; Инструменти за работа: палитри, четки, бои, шпакли; Помощни материали: грундове, разредители, свързватели и др.	Културно наследство; Жанрове; Формат и мащаби; Закони на композицията; Технология на работа с различни видове графични и цветни материали; Цветове - цвят, гами, колорит, тон, нюанс и др.; Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждането на пространството.	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи материали; Подбор на необходимите инструменти за работа; Спазване етапите за реализация на творбата; Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Наблюдателност; Естетически вкус; Трудова дисциплина; Индивидуална работа; Самопреценка и самокритичност.
12. Използване на информационни и комуникационни технологии.	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни устройства, интернет, мултимедия.	Специфични програмни продукти; Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация.	Проектиране, обработване и представяне на художествена творба със специализирани програмни продукти;	Логическо мислене и комбинативност; Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието;

		Термини по специалността на чужд език.	Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	Наблюдателност; Добра памет; Съобразителност; Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.
13. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и пожарна безопасност.	Основни инструменти: Респиратори, ръкавици, маски за лице, предпазни очила.	Здравословни и безопасни условия за труд; Начини за безопасна работа с инструменти и материали; Правила при работа с леснозапалими материали.	Правилно използване на лични предпазни средства; Безопасна работа с материали, инструменти и машини; Безопасна работа със средствата за противопожарна защита; Оказване на долекарска помощ и бързо и правилно реагиране при трудова злополука; Правилно реагиране при бедствия и аварии.	Отговорност; Прецизност; Точност; Трудова дисциплина.

Специалност 2110107 "Художествена керамика"

1. Проектиране на композиции от геометрични, растителни или животински елементи.	Инструменти и материали за рисуване: бои, четки, повърхности, помощни средства; Книги, репродукции, материали, онагледяващи	Изпълнение на графичен проект, цветен проект и на работен чертеж; Стилизацията като декоративно-пластичен метод;	Използване на информация, създаване на нови форми, подбор на цветова гама, нюанси, цветен контраст; Изработка и разчитане на графичен проект, цветен	Мотивираност; Наблюдателност; Съобразителност; Трудова дисциплина; Естетически вкус; Отговорност;
--	---	--	--	---

	опита и историята на декоративния елемент и българското културно наследство.	Видове композиции.	проект и на работен чертеж.	Самостоятелност.
2. Изработване на пластичен проект.	Инструменти и материали за работа: грънчарско колело, глиномес, глина или друг пластичен материал.	Материали - видове, качества, начини за работа с тях; Приготвяне и съхраняване на материала за работа; Спазване на технологична последователност при изпълнение на пластика; Техники за работа на грънчарско колело или ръчно изграждане на формата.	Работа с различните техники за формообразуване: източване, изграждане с фуршове, изрязване на ръка; Работа на грънчарско колело или ръчно изграждане на формата; Допълнителни операции, съпътстващи изпълнението: лепене на дръжки, оформяне на шопки, изработване на капаци и др.	Трудова дисциплина; Организираност; Усещане за пластика; Прецизност; Сръчност; Съобразителност; Индивидуална работа; Естетически вкус.
3. Изпълнение на копие на керамичен съд от националното ни наследство.	Ланцети, дълбачи, инструмент за гравирание, ножовка, цветни ангоби, керамични оцветители, предмети, снимков материал, работна дъска, червена глина, нож, гъбичка, дървен чук, дървена летва, линия, скицник, кадастрон, моливи, четки, темперни бои, полиетиленова торба, метални окиси.	Национално наследство в областта на керамиката; Работен чертеж с предвидена свиваемост; Видове техники при изграждане на керамичен съд чрез ръчна изработка: платки, фуршова техника; Декоративно-пластично оформление на съд; Довършителни дейности и технологични особености за получаване на по-голяма	Избор на материал и подготовката му за работа; Изграждане на обемна керамична форма; Избор на технология за изпълнение; Изпълнение на работен чертеж; Спазване на технологичната последователност в работния процес; Изработване на платки;	Наблюдателност; Съобразителност; Точност и прецизност; Самопреценка; Професионална сръчност; Трудова дисциплина.

		автентичност.	Изграждане чрез фуршове; Изграждане на форма в мащаб; Използване на необходимите декоративно-пластични техники: гравирание, отпечатък, типчета от гипсов калъп; Изработване на дръжки и крачета; Използване на метални окиси за излъскване.	
4. Проектиране и изпълнение в материал на керамичен съд с функционално значение на точарско колело.	Механизирано точарско колело, решетъчна дъска, глина, гъбичка, тел, съд за вода, цикла, червена глина, кантар, работна маса, ножче, керамични инструменти, работна престилка, керамичен шликер.	Източване на съдове на грънчарско колело; Проектиране на обемна керамична форма; Изработване на работен чертеж и цветен проект; Формуване на керамични съдове чрез източване за изпълнение на работата при спазване на технологичната последователност; Изпълнение на довършителни работи и детайли: ретуш на краче, залепване на дръжка и шопка; Начини на изработка на капак.	Изпълнение и разчитане на работен чертеж; Избор на подходяща техника за изпълнение на цветния проект; Подготовка на глината; Центроване и спазване пропорциите на съда при източване; Изпълнение на дръжки чрез: изтегляне, фуршова техника и пресоване; Точене и лепене на шопки; Ретуш на краче чрез пристъргване; Изработка на капак и краче на капак.	Прецизност; Спазване на технологичната дисциплина; Мобилност; Последователност; Умение за оформяне; Търпение и упоритост; Прецизност.
5. Проектиране и изпълнение	Скицник, кадастрон,	Изпълнение на работен	Подбор на най-подходяща	Естетически вкус;

на функционални съдове.	темперни бои, четки, точарско колело, глина, ангоби, оцветители, гъба, тел, инструменти за ретуш и гравирание.	чертеж и на цветен проект - темперна техника; Видове ангобни техники и технологии - поливане, работа с туба, работа с четка и сламка, гравирание.	техника на изпълнение на цветен проект; Прилагане на всички видове ангобни техники; Работа с инструменти и четка; Работа с туба и четка.	Индивидуална работа; Самопреценка; Спазване на технологичната последователност; Прецизност.
6. Проектиране и изпълнение в материал на керамична пластика по въображение или по зададена тема в глазурна техника.	Скицник, молив, темперни бои, четки, кадастрон, шамотизирана глина, нож, дъска, инструменти за дълбане и ретуш, гъба, ножовка, точилка, глазури.	Композиране на обемнопластична форма; Последователност при композиционното изграждане; Подбор на подходящ формат и мащаб; Цветово изграждане и придаване на завършен естетически вид чрез глазурното покритие; Вариантни решения и възможности за композиране в определена архитектурна среда.	Намиране на информация по зададена тема; Избор на тема и сюжет; Избор на подходящи изразни средства; Спазване на последователност при изграждането; Избор и подготовка на материали; Извършване на глазиране: поливане, потапяне, пулверизатор; Пространствено решение на формата в екстериор или интериор.	Творческо мислене; Абстрактно мислене; Комбинативност; Прецизност; Естетически вкус; Самопреценка и самокритичност; Прецизност.
7. Работа на пленер.	Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура; Материали за работа: основи - хартия, фазер, картон,	Културно наследство; Жанрове; Формат и мащаби; Закони на композицията; Технология на работа с различните видове	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи материали; Подбор на необходимите	Емоционална активност; Усет за експеримент и творческа комбинативност; Наблюдателност; Естетически вкус;

	графит, бои и др.; Инструменти за работа: палитри, четки, шпакли; Помощни материали: грундове, разредители, свързватели и др.	графични и цветни материали; Цветовете - цвят, гами, колорит, тон, нюанс и др.; Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждането на пространството.	инструменти за работа; Спазване на етапите за реализация на творбата; Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Трудова дисциплина; Индивидуална работа; Самопреценка и самокритичност.
8. Използване на информационни и комуникационни технологии.	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни устройства, интернет, мултимедия.	Специфични програмни продукти; Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация. Термини по специалността на чужд език.	Проектиране, обработване и представяне на художествена творба със специализирани програмни продукти; Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	Логическо мислене и комбинативност; Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет; Съобразителност; Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.
9. Пазарна реализация на художествената творба.	Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и	Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни	Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на	Комуникативност; Мотивираност; Активност; Мобилност.

	сродните му права.	взаимоотношения между художник и работодател; Системи на заплащане на труда; Авторско право.	необходимата документация; Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.	
10. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и пожарна безопасност.	Основни инструменти: Респиратори, ръкавици, маски за лице, предпазни очила; Ползване на изправни електрически машини.	Здравословни и безопасни условия за труд; Начини за безопасна работа с инструменти и материали; Работа с леснозапалими материали; Правилно реагиране при бедствия и аварии.	Правилно използване на лични предпазни средства (ЛПС); Безопасна работа с материали, инструменти и машини; Безопасна работа със средствата за противопожарна защита; Оказване на долекарска помощ и бързо и правилно реагиране при трудова злополука.	Отговорност; Прецизност; Точност; Трудова дисциплина.

Специалност 2110108 "Художествена тъкан"

1. Извличане на информация от различни източници с цел пресъздаване на образ.	Художествена литература, репродукции, оригинални образци, списания, албуми, снимков и филмов материал, интернет.	Теория и история на изкуствата; Развитие на стиловете през вековете; Национално наследство; Развитие на естетическия критерий; Съвременни тенденции.	Намиране на подходяща информация в различни източници; Анализ на събраната информация.	Концентрация на вниманието и наблюдателност; Добра памет; Логическо мислене и комбинативност; Съобразителност; Пространствена представа и въображение; Умение за генериране на идеи и нестандартни решения; Хрумвания и импровизации.
---	--	--	---	--

2. Изработване на проект на текстилно художествено произведение.	Компютър, интернет, програмни продукти; Материали за рисуване: бои, повърхности, помощни средства.	<p>Специфични софтуерни продукти;</p> <p>Термини по специалността на чужд език;</p> <p>Съдържание на проекта;</p> <p>Видове композиция според техниката на изпълнение;</p> <p>Основни свойства на цветовете;</p> <p>Въздействие на цветовете в зависимост от предназначението;</p> <p>Инструменти, по-върхности, бои, техники;</p> <p>Технологическа последователност на процеса "проектиране";</p> <p>Видове техники за създаване на изображение;</p> <p>Характерни особености на различните видове техники - монотипия, колаж;</p> <p>Специфични особености на рисуването с различни видове цветни и графични материали.</p>	<p>Работа със средствата за комуникация при търсене на информация и при изготвяне на проект;</p> <p>Разбиране на специализирани текстове на чужд език;</p> <p>Избор на подходящи материали и помощни средства за създаване на проект и изпълнението му в материал;</p> <p>Стилизиране на природна форма;</p> <p>Работа с различни видове декоративни елементи;</p> <p>Работа с широк спектър от техники при създаване на проект;</p> <p>Работа с гипсов картон;</p> <p>Създаване на образ чрез отнемане на багрило;</p> <p>Създаване на образ с ръчно правена хартия и др.;</p> <p>Умение за оформяне на крайния продукт.</p>	<p>Творчески подход към задачата;</p> <p>Хрумвания и импровизации;</p> <p>Концентрация на вниманието и наблюдателност;</p> <p>Генериране на идеи и нестандартни решения;</p> <p>Усет за форма, цвят и пространство;</p> <p>Технически усет и способности;</p> <p>Логическо мислене и комбинативност;</p> <p>Търпение;</p> <p>Наблюдателност.</p>
3. Изработване на работен	Чертожни материали и	Видове методи за	Качествено и прецизно	Концентрация на вниманието

картон на проект за художествено текстилно изделие в действителен размер.	инструменти; Инструменти за измерване и изчисляване; Проект, скици; Компютър със специализиран софтуер.	създаване на работен картон за текстилно художествено изделие; Основни принципи при изработването на чертежи; Прилагане на инструментариума в работата; Технически средства - видове, приложение; Специфични софтуерни продукти.	изготвяне на работен картон; Разчитане на проект; Работа със съответния софтуер; Умение за придаване на завършеност на крайния продукт.	и наблюдателност; Логическо мислене и комбинативност; Технически усет и способности; Търпение; Наблюдателност.
4. Реализация на проект в различни текстилни техники.	Текстилни материали: естествени и изкуствени платове и прежди, бои за багрене, ситопечат.	Видове текстилни материали; Текстилни бои и багрила - видове, качества и приложение; Специфични особености на различни текстилни техники; Помощни материали при различни техники на изпълнение.	Организиране и планиране на дейността; Работа с широк спектър от текстилни техники; Качествено пресъздаване на проект за художествено текстилно изделие според техниката на изпълнение.	Комбинативност; Съобразителност; Технически усет и способности; Усет за форма и пространство; Умение за оформяне; Готовност за самостоятелна работа; Дисциплинираност; Търпение; Умение за работа в екип.
5. Създаване на макет или пластичен мащабиран модел на обемно декоративно	Пластичен материал - пластилин, моделин, глина и др.;	Пластични качества и изразни възможности на материала;	Степенуване на плановете в обемно текстилно изделие; Съчетаване на различни	Прецизност; Сръчност; Концентрация на

текстилно изделие.	Материали, даващи възможност за изразяване на обем: хартия, стиропор, хартиена каша и др.; Проекти, модели, грундове, бои, лепила.	Принципи за изграждане на релеф или кръгла, триизмерна пластика.	форми, фактури, обеми; Организация на отделните обеми и форми в единно цяло; Имитация на различни видове материали.	вниманието; Технически усет; Търпение; Въображение; Съобразителност; Наблюдателност; Хрумвания и импровизации.
6. Изпълняване в материал на обемно текстилно художествено произведение по предварително създаден проект.	Материали за изработване на конструкция: тел, метални плоскости, дърво, стиропор и др.; Материали за изграждане на форма и обем: стиропор, формоизграждаща пяна и материали, хартия, хартиена каша, нетъкан текстилен материал и др.; Материали за изграждане на текстилни фактури и повърхности: преди, платове, нишки и др.; Багрила.	Начини за пресъздаване на проект в обемно текстилно изделие; Възможности за съчетаване на разнообразни форми, фактури, обеми в текстилната пластика; Пластични качества и изразни възможности на текстилния материал; Принципи за изграждане на релеф или кръгла, триизмерна пластика.	Изграждане на планове в обемно текстилно изделие; Пластична и триизмерна работа с текстилни материали; Организация на отделните обеми и форми в единно цяло; Мащабиране.	Творчески подход; Въображение; Импровизации; Прецизност; Сръчност; Технически усет; Търпение; Съобразителност; Наблюдателност.
7. Изработване на проект и реализиране на текстилно художествено	Материали за рисуване; Различни видове материали	Видове текстилни изделия за жилищен интериор; Развитие на текстила за	Прилагане на общите правила за хармонично съчетаване на цветовете в практиката;	Творчески подход към задачата; Фантазия, хрумвания,

произведение, предназначено за жилищен интериор.	за изпълнението според проекта.	<p>жилищен интериор в исторически аспект;</p> <p>Характерни видове композиция за различните изделия;</p> <p>Основни видове орнаментика според предназначението на изделието;</p> <p>Основни принципи за прилагане на цвета в текстила за жилищен интериор;</p> <p>Влиянието на средата върху цветовите решения;</p> <p>Ергономични изисквания на текстилните, декоративните изделия за жилищен интериор.</p>	<p>Осъществяване на връзка на цветовото решение с функционалното предназначение;</p> <p>Създаване на връзка на оцветяването с функционално-конструктивната форма на предметите;</p> <p>Подходящ мащаб на проекта за съответното текстилно изделие според големината на орнаментиката;</p> <p>Оформяне на крайния продукт.</p>	<p>импровизации;</p> <p>Концентрация на вниманието и наблюдателност;</p> <p>Генериране на идеи и нестандартни решения;</p> <p>Усет за форма, цвят и пространство;</p> <p>Технически усет и способности;</p> <p>Логическо мислене и комбинативност;</p> <p>Търпение;</p> <p>Наблюдателност.</p>
--	---------------------------------	--	---	--

8. Организиране и планиране на дейността.	<p>Нормативни документи;</p> <p>Скици, проекти;</p> <p>Ценоразписи и др.;</p> <p>Офис техника.</p>	<p>Нормативна уредба на отрасъла;</p> <p>Организация и планиране на дейността в малко предприятие (ателие).</p>	<p>Проектиране и изпълнение в материал на декоративно текстилно изделие;</p> <p>Придаване на завършен вид на текстилната творба;</p> <p>Организиране на работата при проектиране и създаване на декоративно текстилно</p>	<p>Добра памет;</p> <p>Логическо мислене и комбинативност;</p> <p>Съобразителност и гъвкавост;</p> <p>Планиране и организиране на дейността;</p> <p>Прогностично мислене;</p>
---	--	---	---	---

			изделие; Организиране на работата в проектантско или изпълнителско ателие.	Умение за работа с хора; Отговорност; Самоконтрол; Предприемчивост; Инициативност.
9. Тъкane на уникално изделие на вертикален стан.	Вертикален ръчен стан, основи, видове вътък.	Различни видове ръчно тъкани изделия; Възникване на ръчното тъкане в древността; Традиционни български черги и тяхната композиция и специфична украса; Психологическо въздействие на цветовете; Различни методи и помощни материали за постигане на пластичност в тъканото текстилно произведение; Материали и пособия, необходими при уникално тъкане; Основни тъкачни сплитки и техники: гладки, вързани, релефни, оформяне на ажур; Устройство на вертикален ръчен стан, подготовката му за работа и работа с него;	Използване на основни тъкачни сплитки и техники: гладки, вързани, релефни, оформяне на ажур; Подготовка и работа с вертикален ръчен стан; Правилен избор и подготовка за работа на материали за основа и вътък при тъкането; Работа с помощни уреди за вкатыване, пресукване, получаване на ефектни прежди.	Творческа комбинативност; Цветово съчетание; Естетически вкус; Сръчност; Усет за пластика; Трудова дисциплина; Индивидуална работа; Самопреценка и самокритичност.

		Подготовка и подбора на материали за основа и вътък при тъкането, както и работа с помощни уреди: за вкатяване, пресукване, получаване на ефектни прежди.		
10. Работа на пленер.	Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура; Материали за работа: хартия, фазер, картон, графит, бои и др.; Помощни материали: грундове, разредители, свързватели и др.; Инструменти за работа: палитри, четки, шпакли.	Културно наследство; Жанрове; Формат и мащаби; Закони на композицията; Технология на работа с различните видове графични и цветни материали; Цветовете - цвят, гами, колорит, тон, нюанс и др.; Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждането на пространството.	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи материали; Подбор на необходимите инструменти за работа; Спазване етапите за реализация на творбата; Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Творческа комбинативност; Наблюдателност; Естетически вкус; Трудова дисциплина; Индивидуална работа; Самопреценка и самокритичност.
11. Използване на информационни и комуникационни технологии.	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни устройства, интернет, мултимедия.	Специализирани програмни продукти; Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация. Термини по специалността на чужд език.	Проектиране, обработване и представяне на художествена творба със специализирани програмни продукти; Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект;	Логическо мислене и комбинативност; Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет; Съобразителност;

			Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.
12. Пазарна реализация на художествената творба.	Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и сродните му права.	Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател; Системи на заплащане на труда; Авторско право.	Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация; Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.	Комуникативност; Мотивираност; Активност; Мобилност.
13. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и пожарна безопасност.	Основни инструменти: респиратори, ръкавици, маски за лице, предпазни очила.	Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд; Начини за безопасна работа с инструменти и материали; Правила при работа с леснозапалими материали.	Избор и правилно използване на лични предпазни средства; Безопасна работа с материали, инструменти и машини; Безопасна работа със средствата за противопожарна защита; Оказване на долекарска	Отговорност; Прецизност; Точност; Трудова дисциплина.

помощ
и бързо и правилно
реагиране
при трудова
злополука;
Правилно реагиране при
бедствия и аварии.

Специалност 2110109 "Художествена обработка на метали"

1. Извличане на информация от различни източници с цел пресъздаване на образ.	Художествена литература, репродукции, оригинални образци, списания, албуми, снимков и филмов материал, интернет и др.	Теория и история на изкуствата; Развитие на стиловете през вековете; Национално наследство; Развитие на естетическия критерий, съвременни тенденции; Постижения в областта на художествената обработка на метали.	Анализ на информация, получена по различен начин.	Концентрация на вниманието и наблюдателност; Добра памет; Логическо мислене и комбинативност; Съобразителност; Генериране на идеи и нестандартни решения; Хрумвания и импровизации.
2. Създаване на декоративен образ от конкретна природна форма.	Бои, повърхности, помощни средства; Натура или фотографии на цветя, растения и животни; Книги, репродукции и др.	Основни принципи и методи, използвани при превръщането на природна форма в декоративен мотив; Реално и илюзорно възприемане на пространството и формите; Видове стилизация; Строеж, характеристика и морфология на природните форми; Сравнение на природните	Стилизиране на природни форми при запазване на характера им; Създаване на различни видове декоративен образ от една природна форма чрез използване на различни методи за стилизиране; Съчетаване на животинска или човешка фигура с растителен или геометричен	Наблюдателност; Пространствена представа и въображение; Аналитично мислене; Усет за форма; Генериране на идеи и нестандартни решения; Комбинативност.

		форми с форми, създадени от човека.	елемент.	
3. Проектиране на декоративно-функционален предмет, група предмети или метална художествена пластика по конкретно зададена тема.	Картони, моливи, пергели, линии, кривки и др.; Албуми, фотоси, литература и др.	Същност и етапи на проектирането; Първоначално проучване и анализ на идеен проект, скица, перспективна рисунка, чертеж; Утилитарност, функция, пропорции и специфика на елементите за украса в зависимост от предназначението, формите, обемите, характера на предмета; Техническото чертане - основни понятия; принципи на ортогоналното проектиране, проекционни равнини; видове означения на чертежите.	Избор на подходяща композиция; Ползване на елементите на композицията: синтез, баланс, хармония, дисхармония, контраст, акцент, център и развитие на композицията, ритъм, пластичност; Прилагане на основните геометрични закони и елементи на композицията; Избор на подходящ мащаб; Правилно използване на чертожни инструменти; Прецизно изработване на чертежи, копирки и шаблони.	Прогностично мислене; Взимане на самостоятелни решения; Умения за оформяне; Прецизност, точност; Концентрация на вниманието и наблюдателност; Предприемчивост; Настойчивост.
4. Разчитане и анализиране на чертежи, конструктивни и технологични схеми.	Чертежи, конструктивни и технологични схеми; Инструменти за измерване и изчисляване; Компютър с програмни	Чертежи, конструктивни и технологични схеми; Технология за изработване на различни изделия - инструменти, материали,	Извличане на информация от чертежи, конструктивни и технологични схеми; Създаване и редактиране на чертежи с помощта на	Пространствена представа и въображение; Умения за вземане на решения; Добра памет; Усет за форма и пространство.

продукти за чертане.		последователност; Възможностите на програмните продукти за създаване на чертеж.	компютър и програмни продукти.	
5. Изработване на макет от пластичен материал на детайл, фрагмент или цяло изделие.	Работен проект; Материали: картон, стиропор, глина, пластилин, гипс, тел, дърво, лепило; Чертожни инструменти, ножове, ножици, ланцети и др.	Пластични качества на различните материали; Синтез и баланс между декоративните елементи; Обеми, пропорции и Функции на изделието от метал.	Работа с различни форми, мащаби, обеми, пропорции; Изгражда и развива триизмерно формата в пространството; Работа с различни материали.	Концентрация на вниманието; Пространствена представа и въображение; Усет за форма и пространство; Умение за оформяне; Търпение и упоритост; Дисциплинираност; Инициативност.
6. Изпълнява в материал на функционален декоративен предмет, пано, релеф, кръгла пластика или ювелирно изделие по предварително създаден проект.	Работен проект; Инструменти за чертане; Инструменти и пособия за изпълнение в материал; Черни и цветни метали.	Основни физични, химични, механични и технологични свойства на металите и сплавите; Основни методи, техники и операции в художествената обработка на метали; Принципи на работа с различни машини, инструменти, материали и приспособления при художествената обработка на метали; Етапи в подбора и подготовката на материала за работа;	Рязане на профилен листов материал от черни метали; Изрязване на геометрични и стилизирани форми с ръчна и лостова ножица и бижутерски лък; Изтегляне на обемни форми от листов материал; Работа с ковашко огнище; Студено и топло огъване и изправяне на профилен материал; Огъване и коване на листов материал; Спояване на шевове, на отделни компоненти и на	Съобразителност и гъвкавост; Технически усет и способности; Умение за оформяне; Търпение и упоритост; Самоконтрол; Усет за форма и пространство.

		<p>Възможности за студена и топла обработка на стомана, цветни метали и сплави;</p> <p>Температурни интервали и структурни промени при топла обработка на черни метали;</p> <p>Технология на процесите отгряване, закаляване, отвърщане;</p> <p>Принципи на работа с различни машини, инструменти, приспособления.</p>	<p>детайли;</p> <p>Работа с разнообразни ковашки техники - изтегляне, изшиляване, изсичане, усукване, цепене, набиване, пробиване и др.;</p> <p>Работа с различни видове фактура на материала;</p> <p>Пилене, почистване, шлайфане и полиране;</p> <p>Изпиляване на плоскости под различен ъгъл;</p> <p>Работа с различни видове патина;</p> <p>Планиране и организиране на дейността</p>	
<p>7. Изпълняване в материал на копие на оригинален декоративно-функционален предмет.</p>	<p>Образец за копиране;</p> <p>Инструменти за чертане;</p> <p>Инструменти и пособия за изпълнение в материал;</p> <p>Черни и цветни метали.</p>	<p>Художествената обработка на метали от различни епохи, култури, народи, стилове, школи;</p> <p>Българско историческо и културно наследство;</p> <p>Традиции и народно творчество в сферата на художествената обработка на металите.</p>	<p>Избор на подходящ образец;</p> <p>Избор на подходящи инструменти;</p> <p>Прилагане на усвоените техники;</p> <p>Планиране и организиране на дейността;</p> <p>Умение за оформяне.</p>	<p>Възможност за вземане на решения;</p> <p>Съобразителност и гъвкавост;</p> <p>Технически усет;</p> <p>Търпение;</p> <p>Самоконтрол;</p> <p>Усет за форма и пространство.</p>
<p>8. Контролиране на качеството във всеки етап на изпълнение на метална</p>	<p>Желязо с различни профили и размери;</p> <p>Мед, месинг, алпака - с</p>	<p>Организация на ателието и работните помещения за художествена обработка на</p>	<p>Изграждане и развиване на естетически критерии при създаването на</p>	<p>Способност за откриване, разпознаване, запомняне на обекти и специфични сигнали в</p>

пластика.	различни профили и размери; Меки и твърди припои; Флюсове, киселини; Ковашка пещ, газови бренири и бутилки, поялници, бормашина, шмиргел, полир-машина, чукове, пили, клещи, пинцети, наковални и други подложки от метал, дърво, смоли; щампи, шаблони, секачи, пробои, поансони, менгемета, стяги, езици, ръчни и лостови ножици, бижутерски лъкове, ножовки.	метали; Организация на цялостния процес: проектиране, макетирание и етапи на изпълнението в материал; Зависимост на художествения ефект на произведението от професионалното изпълнение.	художествено произведение от метал; Придаване на завършен вид и художествено въздействие на металната пластика; Способност за оформяне на произведение от метал.	трудова дейност; Възможност за художествено изразяване.
9. Работа на пленер.	Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура. Материали и инструменти за работа: основи: хартия, фазер, картон, бои; четки, флумастери; помощни материали; папки, подложки, разредители, свързватели и др.	Културно наследство; Жанрове; Формат и мащаби; Закони на композицията; Технология на работа с различни видове графични и цветни материали; Цветовете - цвят, гами, колорит, тон, нюанс и др.;	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи материали; Подбор на необходимите инструменти за работа; Спазване етапите за реализация на творбата;	Емоционална активност; Логическо мислене и комбинативност; Наблюдателност; Естетически вкус; Трудова дисциплина; Индивидуална работа; Самопреценка и самокритичност.
10. Използване на	Компютър със	Специфични програмни	Проектиране, обработване и	Логическо мислене и

информационни и комуникационни технологии.	специализирани програмни продукти, периферни устройства, интернет, мултимедия.	продукти; Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация. Термини по специалността на чужд език.	представяне на художествена творба със специализирани програмни продукти; Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	комбинативност; Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет; Съобразителност; Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.
11. Пазарна реализация на художествената творба.	Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и сродните му права.	Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател; Системи на заплащане на труда; Авторско право.	Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация; Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.	Комуникативност; Мотивираност; Активност; Мобилност.
12. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и	Лични предпазни средства: респиратори, ръкавици, маски за лице, предпазни очила;	Изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия за труд; Начини за безопасна работа	Избор и правилно използване на лични предпазни средства; Безопасна работа с	Отговорност; Прецизност; Точност; Трудова дисциплина.

пожарна
безопасност.

Колективни предпазни
средства.

с инструменти и материали;
Правила за работа с
леснозапалими материали.

материали, инструменти и
машини;
Работа със средствата за
противопожарната защита;
Оказване на долекарска
помощ и бързо и правилно
реагиране при трудова
злополука;
Правилно реагиране при
бедствия и аварии.

Специалност 2110110 "Иконопис"

1. Изграждане на етюд по натура в оборудвано живописно ателие: натюрморт, интериор, глава по натура, човешка полуфигура и цяла фигура.	Стативи, етюдници; Модели: предмети и драперии, гипсови отливки, жива натура; Различни видове рамки; Бои: акварелни, темперни, маслени, пастелни; Грундове: маслени, полумаслени, синтетични; Разредители: естествени и химически; Палитри, четки, шпакли; Основи: хартия, фазер, картон, платно, дъска; Фирниси, свързватели, съдове за вода, пулверизатори.	Инструменти - видове и начини за работа с тях; Живописни техники и качества на материалите; Етапи в изграждането на натюрморт, интериор и човешка фигура с акварел, пастел, темперни и маслени бои; Жанрове в живописа; Цветове - цвят, гами, колорит, тон, нюанс и др.; Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждането на пространството; Пластична анатомия - конструктивни, пропорционални и анатомични особености на	Избор на дистанция до натурата и гледна точка; Подбор на подходящи инструменти и материали: четки, палитра, шпакли, основи, разредители, свързватели; Реализиране на живописен етюд (по етапи) с придаване на конструкция, перспектива и пластична анатомичност; Анализиране, обобщаване и придаване на завършеност на етюда.	Трудова дисциплина; Целенасоченост; Наблюдателност; Усет за форма и пространство; Съобразителност; Отговорност; Естетически вкус; Концентрация; Креативност.
--	---	---	---	--

човешката глава и фигура.

<p>2. Изработване на копие на иконостас, икона или обков по иконографски образец извън ателието.</p>	<p>Статив, палитра със съдчета за бои и пигменти; Различни видове четки: обли, плоски, за акварелни и за темперни бои; Шпакли, пособия за полиране и за позлатяване, ахат, ножове; Основни иконописни материали: картон, платно, дървена основа; Бои: пигменти, акварел, темпера; Свързватели, лакове, грундове, разреждатели.</p>	<p>Иконописни школи; Православна иконография; Технология на иконописта; Грунд и видове грундове за дървена основа и за стена; Цветове и групи цветове, тон, контраст, колорит; Етапи при изграждане на иконописното копие; Темперирание; Стилизация; Иконографско разпределение на сцените в православния храм; Иконостас.</p>	<p>Избор на пигменти, свързватели, лакове, грундове и разреждатели; Подбор на инструменти при изграждане на иконописно копие; Избор на ахат и пособия за полиране и позлатяване; Синтез между архитектурна среда и изискванията на канона при проектиране и изпълнение на иконописните сцени; Изграждане на иконописно копие по зададена тема; Спазване на етапите при изграждане на иконописното копие; Придаване на завършеност на иконата.</p>	<p>Естетически вкус; Наблюдателност и зрителна памет; Въображение; Самопреценка и самокритичност; Комбинативност; Работа в екип; Индивидуална работа.</p>
<p>3. Проектиране на авторска икона по зададена иконографска тема.</p>	<p>Хартия, черни и цветни материали за рисуване; Албуми, компютър с интернет; Иконографско наследство.</p>	<p>Иконописни школи; Православна иконография; Технология на иконописта; Цветознание: групи цветове, тон, контраст, колорит; Стилизация; Православен иконостас.</p>	<p>Подбор на материали при изграждане на иконописен проект; Синтез между архитектурната среда и изискванията на канона при проектиране на иконописните сцени; Изграждане на иконописен</p>	<p>Естетически вкус; Наблюдателност и зрителна памет; Въображение; Самопреценка и самокритичност; Комбинативност; Индивидуална работа.</p>

проект по зададена тема.				
4. Изпълнение на авторска икона по зададена иконографска тема.	Статив, палитра със съдчета за бои и пигменти; Различни видове четки: обли, плоски, за акварелни и за темперни бои; Шпакли, ахат, пособия за позлатяване, ножове; Картон, платно, дървена основа; Бои: пигменти, акварел, темпера, свързватели, лакове, грундове, разредители.	Иконописни школи; Иконография; Технология на иконописта; Грунд, видове грундове за дървена основа; Цветовете: групи цветове, тон, гама, колорит; Етапи при изграждане на иконата; Темпериране; Стилизация.	Избор на пигменти, свързватели, лакове, грундове и разредители; Подбор на инструменти и бои при изграждане на иконата; Избор на ахат и пособия за позлатяване; Изграждане на икона по зададена тема; Спазване на етапите при изграждане на икона; Придаване на завършеност на иконата.	Трудова дисциплина; Естетически вкус; Наблюдателност и зрителна памет; Въображение; Самопреценка и самокритичност; Комбинативност; Работа в екип; Индивидуална работа.
5. Създаване на иконописен проект (или отделни сцени) в православния храм.	Хартия и материали за рисуване; Статив, палитра със съдчета за бои и пигменти; Четки: обли, плоски, за акварелни и за темперни бои; Шпакли; Картон, платно; Бои: пигменти, акварел, темпера.	Иконописни школи; Иконография; Технология на стенописта; Цветовете: групи цветове, тон, гама, колорит; Стилизация; Иконографско разпределение на сцените в православния храм; Иконостас.	Избор на пигменти; Синтез между архитектурната среда и изискванията на канона при проектиране и изпълнение на иконописните сцени; Изграждане на проект по зададена тема.	Комбинативност; Въображение; Прецизност; Работа в екип; Трудова дисциплина; Естетически вкус.
6. Изпълнение на стенописен проект за православен храм.	Палитра със съдчета за бои и пигменти; Различни видове четки:	Иконописни школи; Иконография; Технология на иконописта;	Избор на пигменти, свързватели, грундове и разредители;	Творческа комбинативност; Въображение; Прецизност;

	обли, плоски, за темперни бои; Картон, платно, дървена основа; Бои: пигменти, темпера; Свързватели, грундове, разредители.	Видове грунд за стена; Цветове: групи цветове, тон, гама, колорит; Стилизация; Иконографско разпределение на сцените в православния храм; Иконостас.	Подбор на необходимите инструменти и бои при изграждане на стенописната творба; Синтез между архитектурната среда и изискванията на канона при проектиране и изпълнение на иконописните сцени; Завършеност на стенописа.	Работа в екип; Трудова дисциплина; Естетически вкус.
7. Работа на пленер	Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура; Основи: хартия, фазер, картон, платно, бои и др.; Палитри, четки, шпакли; Помощни материали: подрамки, подложки, грундове, разредители, свързватели и др.	Културно наследство; Жанрове; Формати и мащаби; Закони на композицията; Технология на работа с различни видове графични и цветни материали; Цветознание: гами, цвят, колорит, тон, нюанс и др. Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждането на пространството.	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи материали; Подбор на необходимите инструменти за работа; Спазване на етапите за реализация на творбата; Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Комбинативност; Наблюдателност; Естетически вкус; Индивидуалност; Самопреценка и самокритичност;
8. Използване на информационни и комуникационни технологии.	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни устройства, интернет, мултимедия.	Специфични програмни продукти; Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация. Термини по специалността на чужд език.	Проектиране, обработване и представяне на художествена творба със специализирани програмни продукти; Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация	Логическо мислене и комбинативност; Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет; Съобразителност; Гъвкавост;

			и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	Технически усет; Художествен вкус.
9. Пазарна реализация на художествената творба.	Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и сродните му права.	Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател; Системи на заплащане на труда; Авторско право.	Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация; Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.	Комуникативност; Мотивираност; Активност; Мобилност.
10. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и пожарна безопасност.	Лични предпазни средства: респиратори, ръкавици, маски за лице, предпазни очила; Колективни предпазни средства.	Изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия за труд; Начини за безопасна работа с инструменти и материали; Правила при работа с леснозапалими материали.	Безопасна работа с материали, инструменти и скеле; Безопасна работа със средства за противопожарна защита; Оказване на долекарска помощ и бързо и правилно реагиране при трудова злополука; Правилно реагиране при бедствия и аварии.	Отговорност; Прецизност; Точност; Трудова дисциплина.

Специалност 2110111 "Илюстрация и оформление на книгата"

1. Запознаване с литературен материал - основа за художествено интерпретиране.	Приказки, романи, поезия, албуми, фотоархиви, музейни сбирки, етнографски материали и др.; Компютър с интернет.	Художествени стилове - видове, особености, връзка между стиловете; Исторически, етнографски и архитектурни особености на дадена епоха; История на костюма; Растителни и животински видове; Видове аудио-визуална техника; Възможности за търсене на информация в интернет.	Анализ на литературен сюжет; Ползване на печатни носители и аудио-визуални средства; Откриване и използване на информация от интернет.	Добра памет; Логическо мислене; Търпение; Мотивираност; Аналитичност; Находчивост; Прецизност.
2. Проектиране на печатно произведение - обложка, корица, форзац, гръбче, авантитул, титул и оформление на печатното тяло.	Хартия, графични и живописни материали, компютър със специализирани програмни продукти, скенер, принтер, дигитални носители, фотоси, албуми, книги, справочници, печатна преса, дигитални фотокамери.	Графично, живописно и дигитално проектиране; Видове формати и хартия; Закони на композицията - декоративна, кавалетна, текстова; Специфика на отделните видове шрифтове; Графични техники; Последователност на етапите при проектиране на обложка, корица, форзац, авантитул, титул, книжно тяло, калъф, винетка, заглавна буква, издателско каре; Роля и задачи на детската илюстрация и илюстрацията	Проектиране на печатно произведение в стилово единство; Балансиране на отделните елементи; Степенуване на художествените елементи по значимост; Работа с шрифтове, отговарящи на епохата и на вида произведение; Проектиране на цветни, графични и дигитални изображения; Постигане на специфична образност към дадения литературен текст.	Оригиналност; Чувство за виц; Ясно послание; Мотивираност; Аналитичност; Находчивост; Прецизност; Устойчивост; Последователност.

		за възрастни читатели; Отношение на илюстрацията към текста, значение на формата на книгата.		
3. Проектиране на научна илюстрация, илюстрация за медиите и илюстрация за рекламните изделия.	Хартия, графични и живописни материали; Компютър със специализирани програмни продукти, скенер, принтер, дигитални носители, дигитални фотокамери; Фотоси, албуми, книги, справочници, печатна преса.	Графично, живописно и дигитално проектиране; Видове формати и хартия; Закони на композицията - декоративна, кавалетна, текстова; Специфика на отделните видове шрифтове; Графични техники; Последователност на етапите при проектиране на обложка, корица, форзац, авантитул, титул, книжно тяло, калъф, винетка, заглавна буква, издателско каре; Роля и задачи на илюстрацията, отношение на илюстрацията към текста, значение на формата на книгата.	Степенува художествените елементи по значимост; Работи с шрифтове, отговарящи на епохата и вида произведение; Проектира цветни, графични и дигитални изображения; Постигане на специфична образност към дадения литературен текст.	Оригиналност, Чувство за виц, Ясно послание, Мотивираност; Интелигентност; Аналитичност; Находчивост, Прецизност, Устойчивост, Последователност.
4. Извършване на предпечатна подготовка и оформление на книгата.	Технически средства за изготвяне на оперативни средства - различни видове носители, макети, компютърни цветоотделки.	Формат на книгата, пропорции на книжните формати; Рисунка; Чертеж;	Цялостно оформление на книгата; Сканиране; Цветоотделяне; Фотография;	Търпение и упоритост; Прецизност; Отговорност.

	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни устройства; Макети.	Диаграма; Таблица; Видове печатни мастила; Хартии за печат; Видове печат; Особености на оформлението на изданието.	Изготвяне на оригинал; Репродуциране; Наборно оформление на обикновен текст, стихотворения, научни текстове.	
5. Проектиране на книги в електронен формат.	Компютър със специализирани програмни продукти, скенер, принтер, камера, микрофон, дигитални фотоапарати.	Мултимедия; Уебдизайн; Апликация, миксаж; Изображения, текст, звук.	Работа със специализирани програмни продукти.	Мотивираност; Интелигентност, Професионално отношение и отговорност.
6. Работа на пленер.	Обекти за изобразяване: природни, архитектурни, исторически паметници, натура; Основи: хартия, фазер, картон, платно, бои и др.; Палитри, четки, шпакли; Помощни материали: подрамки, подложки, грундове, разредители, свързватели и др.	Културно наследство; Жанрове; Формати и мащаби; Закони на композицията; Технология на работа с различни видове графични и цветни материали; Цветовете: гами, цвят, колорит, тон, нюанс и др. Линейна и въздушна перспектива и приложението им при изграждането на пространството.	Избор на обект и сюжет; Избор на гледна точка и дистанция; Избор на подходящи материали; Подбор на необходимите инструменти за работа; Спазване на етапите за реализация на творбата; Придаване на завършеност и обобщеност на творбата чрез различни изразни средства.	Усет за експеримент; Комбинативност; Наблюдателност; Естетически вкус; Индивидуална работа; Самопреценка и самокритичност.
7. Използване на информационни и комуникационни технологии.	Компютър със специализирани програмни продукти, периферни устройства, интернет, мултимедия.	Специфични програмни продукти; Съвременни средства за проектиране, обработване, представяне и комуникация; Термини по специалността	Проектиране, обработване и представяне на художествена творба със специализирани програмни продукти; Работа със съвременни	Логическо мислене и комбинативност; Умение за пренагласа; Концентрация на вниманието; Наблюдателност; Добра памет;

		на чужд език.	средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект; Намиране и ползване на необходимата информация в каталози, справочници и друга литература на български или чужд език.	Съобразителност; Гъвкавост; Технически усет; Художествен вкус.
8. Пазарна реализация на художествената творба.	Кодекс на труда; Кодекс за общественото осигуряване; Нормативни документи, свързани с трудовото законодателство; Закон за авторското право и сродните му права.	Нормативни актове, свързани с дейността; Съдържание на договорите; Обекти и субекти на пазара на произведения на изкуството; Трудовоправни взаимоотношения между художник и работодател; Системи на заплащане на труда; Авторско право.	Попълване на договори; Изготвяне на оферти и ценообразуване; Проучване възможностите за реализация на художествена творба; Правилно съхраняване на необходимата документация; Самооценка на вложения труд и заплащане; Защита на авторските права.	Комуникативност; Мотивираност; Активност; Мобилност.
9. Спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и пожарна безопасност.	Лични предпазни средства: респиратори, ръкавици, маски за лице, предпазни очила; Колективни предпазни средства.	Изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия за труд; Начини за безопасна работа с инструменти и материали; Правила при работа с леснозапалими материали.	Безопасна работа с материали и инструменти; Безопасна работа със средства за противопожарна защита; Оказване на долекарска помощ и бързо и правилно реагиране при трудова злополука; Правилно реагиране при бедствия и аварии.	Отговорност; Прецизност; Точност; Трудова дисциплина.

2.2. Тенденции в развитието на професионалното направление

Развитието на бизнеса и комуникациите при съвременните икономически условия ще изискват и за в бъдеще все повече квалифицирани кадри за създаване на нова естетизирана среда, както и за производство на продукти, конкурентоспособни на европейския пазар.

Навлизането на информационните технологии и нови програми за проектиране изискват адекватно подготвени кадри, които ще могат да се реализират на пазара на труда

Малките и средните предприятия (МСП), специализирани и неспециализирани фирми, в които ще бъдат внедрявани иновационни технологии и оборудване, се очаква да ползват в по-голяма степен услугите на художника.

2.3. Възможности за професионална реализация

Придобилите трета квалификационна степен по професия "Художник" могат да работят на свободна практика, в рекламна агенция, издателска къща или предприятие на длъжности, които съответстват на професиите (длъжностите) от Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България (НКПД) 2006 г.: 2452-8010 Скулптор; 2452-8013 Художник; 2452-8014 Художник, аниматор; 2452-8015 Художник, график; 2452-8016 Художник, гримьор; 2452-8017 Художник, приложник; 2452-8018 Художник, проектант; 2452-8020 Художник, живопис; 2452-8021 Художник, миниатюри; 2452-8022 Художник, оформител; 2452-8023 Художник, постер; 2452-8024 Художник, търговска реклама; 3119-3003 Техник, дърворезбарство; 3471-3008 Илюстратор, книги; 3471-3009 Илюстратор, обяви; 7324-2008 Декоратор, грънчарски/керамични изделия; 7324-2009 Декоратор, ретушьор на керамични изделия; 7324-2010 Декоратор, ретушьор на стъклени изделия; 7324-2011 Колорист, стъкло и керамика; 7324-2014 Надписвач; 7324-2015 Печатар върху керамика; 7324-2016 Фирмописец; 7324-3017 Художник -оцветител, разпръскване (без строителните); 7324-3018 Художник-оцветител, с четка (без строителни); 7324-3019 Художник-декоратор и други, както и добавени при актуализиране на НКПД.

2.4. Възможност за повишаване на професионалната квалификация

Придобилият трета степен на професионална квалификация по някоя от специалностите в професия "Художник" може да се обучава по друга специалност, както и по специалност от професия "Дизайнер", като обучението му по общата задължителна професионална подготовка, единна за всички професионални направления, и отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за професионалното направление, в съответствие с ДООИ за придобиване на квалификация по двете професии, се зачита.

3. Цели на обучението

Основна цел на обучението за професията "Художник" - трета степен на професионална квалификация, е формирането на професионални знания, умения, навици и професионално-личностни качества, гарантиращи качествено упражняване на професията.

3.1. Цели за формиране на ключови компетенции при обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- знае и прилага основните правила за здравословно и безопасно упражняване на изучаваната професия и опазване на околната среда; познава и използва личните предпазни средства;

- провежда професионална комуникация с колеги и с клиенти;

- разбира собствената си роля в общия трудов процес, отнася се с чувство на отговорност при изпълнение на възложената задача, съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си;

- разпределя задачите между членовете на екипа според квалификацията им;
- познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда;

- познава пазарните отношения, мястото и ролята на отделните лица, фирмите, институциите и държавата в тях;

- използва компютър със специализирани програмни продукти при изпълнение на различни задачи;

- разбира на чужд език текстове от областта на изобразителното изкуство.

3.2. Цели за формиране на базисни компетенции за изпълнение на дейностите от "Профила на професията" при обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка, единна за професионалните направления "Изобразително изкуство" и "Дизайн"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- спазва етапите в изграждането на художествена творба;
- прилага законовите изисквания и принципите за изграждане на композицията;

- прилага законите на линейната и въздушната перспектива;

- конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на знанията по пластична анатомия;

- познава развитието на изкуството в исторически план (тенденции, школи) и предпоставките за възникването и обособяването на основните видове жанрове в изобразителното изкуство;

- познава и сравнява автори и техните творби, анализира определена творба с характерната терминология и изразни средства;

- познава епохите, направленията, теченията и стиловете в изобразителните изкуства, съдържанието, стиловите особености, изразните средства и начините за използването им в художествените произведения от различните епохи.

3.3. Цели за формиране на специфични компетенции за изпълнение на дейностите от "Профила на професията" при обучението по специфичната за професията "Художник" задължителна професионална подготовка

3.3.1. Специалност 2110101 "Живопис":

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава въздействието на цветовете;
- познава технологичните особености на видовете бои;
- умее да подбира подходящи основи, грундове, разредители и свързватели и спазва изискванията на технологията при работа с тях;

- избира необходимите инструменти;

- познава жанровете и видовете живописни композиции;

- прилага принципите за изграждане на живописна композиция;

- прилага етапите за изграждане на живописен етюд по натура;

- може да конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на знанията по пластична анатомия и перспектива;

- осъществява синтез между конструкция, форма, материалност при реализиране на живописна творба по натура и по въображение;

- композира свободно различни природни и архитектурни обекти при работа на пленер;

- умее да използва съвременни средства за проектиране, обработване и

представяне на завършена художествена творба.

3.3.2. Специалност 2110102 "Стенопис"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- спазва етапите при изграждане на глава натура, торс и човешка фигура;
- конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на знанията по пластична анатомия и перспектива;
- подбира необходимите инструменти и подходящи основи, грундове, разредители и свързващи вещества и спазва технологичните изисквания при работа с тях;
- осъществява синтез между конструкция, форма, материалност при реализиране на живописния етюд по натура;
- придава завършеност на живописния етюд;
- композира свободно различни природни и архитектурни обекти при работа на пленер;
- сравнява класическите стенописни техники, материали и технологии;
- подбира правилно инструменти и бои при изграждане на стенописната творба;
- избира свързватели, грундове и разредители за изпълнение на стенописна творба;
- осъществява синтез между архитектурна среда и избор на техника при проектиране и изпълнение;
- спазва технологията и етапите при изграждане на стенописна творба;
- придава завършеност на стенописния проект и реализирането му;
- може да изгражда стенописна творба по зададена тема и по въображение;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

3.3.3. Специалност 2110103 "Графика"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- подбира графични материали за подготвителна рисунка: молив, креда, въглен, туш, темпера (черна, бяла), акварел (черен, бял), хартии;
- познава графични материали за печат;
- познава и умее да избира графични инструменти: клечки, пера, четки, игли, резци, полировачи, щихели, кобилка, ролети;
- умее да използва елементите на графичния език: точка, линия, штрих, растер, фактури, петно, цвят;
- изразява формата, материите и пространството чрез графични изразни средства;
- спазва етапите при изграждане на графична творба;
- използва и комбинира различни графични техники;
- организира пластично и стилово-естетически графичната картина;
- оформя (надписва и паспартира) творбата;
- придава завършеност на графичната творба;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

3.3.4. Специалност 2110104 "Скулптура"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава и да използва различните пластични материали - глина, шамот, пластелин, моделин, восък, камък, итонг, гипс, тел;
- избира и умее да използва скулптурните инструменти;
- познава скулптурните жанрове (портрет, фигура, фигурална композиция) и

видовете пластика (малка пластика, релеф, кръгла скулптура, монумент);

- умее да изгражда скулптурна творба по натура, спазвайки отделните етапи
- скица, проект, калъп, отливане в гипс, изпълнение в материал;
- конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на знанията по пластична анатомия;
- създава синтез между конструкция, форма, материалност;
- изгражда и завършва скулптурна творба по натура или по въображение;
- превръща идеята в художествен образ с емоционално въздействие;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

3.3.5. Специалност 2110105 "Рекламна графика"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава различните видове шрифтове и спецификата на приложната графика;
- разчита идейни скици и проекти;
- извършва проучвателна дейност, свързана със спецификата на обекта на рекламата;
- различава основни, помощни и спомагателни материали и средства за създаване на рекламни продукти;
- съставя разходни норми на материали и труд;
- правилно организира работното място и разпределя времето за изпълнение;
- разработва и спазва технологическата последователност за създаване на графичен рекламен продукт;
- проектира запазен знак (лого), рекламни проекти (плакат, обложка) и др.;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

3.3.6. Специалност 2110106 "Художествена дърворезба"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава културното наследство в областта на дърворезбата;
- познава принципите на изграждане на композицията в художествена пластика от дървен материал;
- познава основните, помощните и спомагателните материали за създаване на художествени изделия от дърво;
- познава и работи с основните видове инструменти и техники за обработване на дърво;
- разчита идейни скици, работни чертежи и проекти, чертае основни конструкции;
- създава различни видове резбарски композиции в кръг, квадрат, правоъгълник, триъгълник и други;
- съставя разходни норми на материали и труд и избира подходящ за съответната работа материал;
- проектира и изпълнява в материал декоративен предмет, пано или дървопластика;
- изпълнява в материал копие на възрожденска дърворезба по даден образец;
- спазва технологичната последователност на операциите при изграждането на резбарската творба;
- спазва етапите при моделирането на дърворезбената пластика и релеф;
- привежда дърворезбената творба в експозиционен вид;
- контролира качеството на извършената работа в съответствие с нормативните изисквания;

- организира изпълнение на текущите задачи и решава възникнали проблеми, свързани с осъществяване на текущата дейност;
- прилага усвоените знания и умения за здравословни и безопасни условия на труд и за организиране на работното място и време;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

3.3.7. Специалност 2110107 "Художествена керамика"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава българското културно наследство в областта на керамиката;
- познава керамичните маси и материали, технологичните им характеристики и начини на приложение;
- познава и използва всички техники за декоративно изграждане на керамични изделия;
- познава и прилага законите на керамичната композиция;
- изработва пластичен проект;
- проектира и изпълнява в материал керамичен съд с функционално значение на точарско колело;
- проектира и изпълнява функционални съдове;
- проектира и изпълнява в материал керамична пластика по въображение или зададена тема в глазурна техника;
- придава завършен вид на творбата;
- композира и изпълнява самостоятелно свободни творчески задачи;
- спазва изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

3.3.8. Специалност 2110108 "Художествена тъкан"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава историческото развитие - традициите и съвременните тенденции;
- познава и ползва необходимите инструменти, повърхности и бои за изграждане на образ при създаването на проект за декоративно текстилно изделие;
- избира подходяща декоративна композиция за художествено текстилно изделие според конкретната задача;
- познава и избира правилно основни, помощни и спомагателни материали за създаване на текстилни художествени изделия;
- владее различни текстилни техники за изграждане на производението;
- спазва етапите в работата при създаването на текстилно декоративно художествено произведение;
- познава и спазва технологичните изисквания при работа с вертикален стан;
- планира и организира изпълнението на текущите задачи и решава възникналите проблеми, свързани с трудова дейност;
- умее да придаде завършеност на изделието;
- спазва специфичните за специалността хигиенни норми;
- прилага усвоените знания и умения за здравословни и безопасни условия на труд;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

3.3.9. Специалност 2110109 "Художествена обработка на метали"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава историческото развитие - традициите и съвременните тенденции;

- познава физичните, химичните, механичните и технологичните свойства на металите;
- избира и използва различни методи за обработване на метали;
- притежава способности за творческа интерпретация на натурата, боравене с форми, обеми и пропорции;
- създава композиция, избира материал и техника на изпълнение в зависимост от предназначението, характера и разполагането в пространството на металната пластика;
- умее да работи с машини, приспособления и инструменти за обработване на метали;
- изпълнява в материал декоративен предмет от метал или метална пластика по създаден проект или по даден образец;
- умее да придаде завършеност на изделието;
- спазва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

3.3.10. Специалност 2110110 "Иконопис"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава характерните особености на иконописните школи;
- познава различните видове цветни материали и технология за използването им;
- избира подходящи основи, грундове, пигменти, разредители и свързватели, познава технологичните изисквания при използването им;
- ползва необходимите инструменти и бои при изграждане на иконописното копие (ахат и пособия за позлатяване);
- познава жанровете в живописа;
- спазва етапите при изграждане на копие на икона и на стенопис в православен храм;
- осъществява синтез между архитектурна среда и изискванията на канона при проектиране и изпълнение на иконописните сцени в храма;
- изгражда иконописно копие по зададена тема;
- създава авторска икона и стенопис по зададена иконографска тема;
- познава иконографското разпределение на сцените в православния храм;
- изгражда иконописното копие и придава завършеност на иконата;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

3.3.11. Специалност 2110111 "Илюстрация и оформление на книгата"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- умее да анализира литературен материал;
- извършва проучвателна дейност, свързана със спецификата на произведението;
- постига специфично търсената образност към дадения литературен текст;
- притежава знания в областта на рекламата, шрифта и приложната графика;
- умее да проектира печатно произведение - обложка, корица, форзац, авантитул, титул, и оформя печатното тяло;
- създава детска илюстрация и илюстрация за възрастни читатели, научна илюстрация, илюстрация за медии и реклами;
- умее да придава завършеност на произведението;
- ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

4. Съдържание на обучението

Обучението по задължителната професионална подготовка, включващо теория и практика, се регламентира с учебен план и учебни програми, които се разработват на базата на ДООИ за придобиване на квалификация по професията "Художник" - трета степен на професионална квалификация.

Учебният план се изгражда върху основата на учебна предметна или модулна система. Изучават се учебни предмети или модули, в които се излагат системни научни знания, съобразени с възрастовите и познавателните особености на обучаваните. С учебния план се определя броят на часовете за изучаването на учебните предмети (модули).

Учебната програма определя целите и задачите на обучението по съответния учебен предмет или модул от учебния план, представя тематично съдържанието на учебния материал, дава най-общи методически указания за организацията и провеждането на обучението.

Съдържанието на обучението по професията "Художник" - трета степен на професионална квалификация, е представено в табл. 3.

Таблица 3

Съдържание на обучението	
Професионални компетенции	Тематични области
1	2
Обща задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления	
1. Знае и прилага основните правила за безопасна работа на работното място, не замърсява при работа околната среда	Правила и инструкции за безопасна работа; Пожарна и аварийна безопасност; Долекарска помощ; Опазване на околната среда; Професионални заболявания.
2. Провежда професионална комуникация с колеги и с клиенти	Специализирана терминология; Презентация и бизнес комуникация.
3. Разпределя задачите между членовете на екипа според квалификацията им; Съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си	Организация на трудовия процес; Групово поведение; Мотивация и контрол; Потребности и способности на личността за саморазвитие.
4. Познава пазарните отношения, системите за заплащане на труда; Познава правата и задълженията си като участник	Обекти и субекти на пазара; Икономически процеси, явления и отношения; Цени, ценообразуване,

в трудовия процес съгласно Кодекса на труда	<p>документооборот; Стопанско устройство на обществото; Трудов договор и трудови правоотношения; Работно време, почивки, отпуски; Права и задължения; Трудови спорове и разрешаването им; Социално осигуряване и лично застраховане</p>
---	---

5. Знае основните правила за работа с компютър и ползва базови и специализирани програмни продукти	<p>Конфигурация на компютъра; Въвеждане, намиране и съхраняване на данни; Работа с програмни продукти за създаване на текст, таблица и графика.</p>
--	---

6. Разбира специфичната за един художник терминология на чужд език, води разговори на професионални теми (Ниво В1-В2 според общата европейска рамка за владеене на чужди езици)	<p>Думи и изрази, свързани с професионалните задачи (художествена литература, списания, албуми, снимков и филмов материал, статии в интернет, каталози, инструкции и др.) - говоримо и писмено. Думи и изрази, свързани с осигуряване на безопасни условия на труд - говоримо и писмено.</p>
---	---

Отраслова задължителна професионална подготовка -
единна за всички професии от отрасъла

7. Познания от областта на рисуването: Спазва етапите в изграждането на художествена творба; Прилага законите и принципите за изграждане на композицията; Прилага законите на линейната и въздушната перспектива; Прилага елементите на светлосянката в ръбести и овални тела и принципите за изграждане на обем; Изгражда обемно-прост-	<p>Рисуване на натюрморт, портрет и фигура при спазване на законите на линейната и въздушната перспектива; Конструктивни, анатомични и пластични особености в характеристиката на човешките форми; Етапи в изграждането на етюд; Индивидуалност в работата - начини на изразяване; Историческо наследство</p>
---	---

ранствена структура, спазвайки основните принципи на пластиката; Прилага стиловите особености, изразните средства и начините за използването им през различните епохи в художествените произведения; Развива художествено-образно мислене.

и съвременни тенденции в изкуството - естетика в рисунката.

8. Познания в областта на перспективата: Познава законите на линейната перспектива; Знае измененията на фронтални и нефронтални прави; Познава видимото намаление на величините при тяхното отдалечаване; Познава законите на въздушната перспектива.

Перспективно изграждане на ръбести и овални тела; Линейна перспектива; Ъгъл на зрението и големината на очния обхват; Въздействие на формите с прилагане на законите на въздушната перспектива.

9. Познания от областта на пластичната анатомия: Познава структурата, пластиката и пропорциите на човешкото тяло; Познава костния и мускулния строеж на човешкото тяло; Познава механизма на движение на различните стави; Разбира промените в мускулатурата при движение и статика; Разграничава външната форма с нейните характерни гънки и бразди, чрез репери и ставни връзки; Различава промените на пропорциите и характера на формите в различните полове и различните възрасти.

Череп; Костна структура на долни и горни крайници; Костна структура на гръден кош и таз; Мускули на главата и шията; Мускули на гърба и гърдите; Мускули на корема; Мускули на горен и долен крайник; Седалищни мускули; Пропорции на човешкото тяло - канон; Пропорции в мъжка, женска и детска фигура; Статичност и динамичност на човешката фигура.

10. Познания в областта на композицията: Познава категориите, средствата и качествата

Живописна, стенописна, графична и скулптурна композиция - по въображение и по зададена тема;

на композицията;
Познава морфологията на формите, на равнинни и пространствени структури;
Познава етапите при проектиране на художествени форми;
Познава материалите, пособията и техниките за проект и изпълнение в материал;
Познава основните принципи при съединения на детайли, връзки, сглобки.

Композиция в художествената: дърворезба, тъкан, метал, керамика;
Композиция в иконопис-та, илюстрацията и оформлението на книгата.

11. Познания от история на изкуството:
Познава развитието на изкуството в исторически план;
Познава предпоставките за възникването и обособяването на основните видове жанрове в изобразителното изкуство;
Познава епохите, стиловете, теченията и характеристиките особености;
Познава и сравнява автори и техните творби;
Анализира определена творба с характерната терминология и изразни средства.

Паметници в първобитното изкуство;
Първобитното изкуство по българските земи;
Изкуството на Предна Азия;
Стилове и канони в Египетското изкуство;
Характеристика на Античното изкуство;
Античното изкуство по българските земи;
Особености в изкуството на Средновековието;
Паметници в българското средновековно изкуство;
Ренесансът в Европа;
Паметници на българското изкуство XV - XIX;
Европейски барок, рококо, класицизъм, романтизъм;
Представители и произведения на импресионизма и постимпресионизма в Европа;
Видни представители на съвременното българско изкуство.

Специфична задължителна професионална подготовка

Специалност 2110101 "Живопис"

12. Познава въздействието на цветовете;
13. Познава технологичните особености на видо-

Качества и въздействие на цветовете;
Видове основи, материали и инструменти при

вете бои;
 14. Умее да подбира подходящи основи, грундове, разредители и свързватели и спазва изискванията на технологията при работа с тях;
 15. Избира необходимите инструменти;
 16. Познава жанровете и видовете живописни композиции;
 17. Прилага принципите за изграждане на живописна композиция;
 18. Прилага етапите за изграждане на живописен етюд по натура;
 19. Може да конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на познанията по пластична анатомия и перспектива;
 20. Осъществява синтез между конструкция, форма, материалност при реализиране на живописна творба по натура и по въображение;
 21. Композира свободно различни природни и архитектурни обекти при работа на пленер;
 22. Умее да използва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на завършена художествена творба.

работа с цветен материал;
 Конструкция и пластика на анатомичните форми;
 Линейна и въздушна перспектива - промени на цвета;
 Жанрове и видове живописни композиции;
 Етапи в работата върху етюд: натюрморт, интериор, пейзаж, портрет, фигура;
 Етапи в създаването на фигурална композиция - по зададена тема и по въображение;
 Композиция на пленер;
 Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;
 Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.

Специалност 2110102 "Стенопис"

23. Спазва етапите при изграждане на глава натура, торс и човешка фигура;
 24. Конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на познанията по пластична анатомия и перспектива;
 25. Подбира необходимите инструменти и подхо-

Глава по натура в контрастна и доминатна цветова гама - акварел, темпера, масло;
 Облечена полуфигура в различни цветови гами;
 Облечена фигура;
 Гола фигура;
 Видове основи;
 Видове мазилки;
 Сграфито;

дящи основи, грундове, разредители и свързвателите и спазва технологичните изисквания при работа с тях;

26. Композира свободно различни природни и архитектурни обекти при работа на пленер;

27. Подбира правилно инструменти и материали при изграждане на стенописната творба;

28. Осъществява синтез между архитектурна среда и избор на техника при проектиране и изпълнение;

29. Спазва технологията и етапите при изграждане на стенописна творба;

30. Придава завършеност на творбата;

31. Може да изгражда стенописна творба по зададена тема и по въображение;

32. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

Орнамент, стилизация на орнамент;

Мозайка, видове мозайки;

Фреско, материали за фреско;

Фигурална композиция в архитектурна среда;

Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;

Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект;

Работа на пленер.

Специалност 2110103 "Графика"

33. Подбира графични материали за подготвителна рисунка;

34. Познава графични материали за печат;

35. Познава и умее да избира графични инструменти;

36. Може да изразява формата, материите и пространството чрез различни графични изразни средства;

37. Спазва етапите при изграждане на графична творба;

38. Използва и комбинира различни графични

Графична рисунка - по натура или по въображение;

Графичен натюрморт;

Графичен портрет;

Графичен пейзаж;

Графична композиция;

Фигурална композиция;

Екслибрис;

Монотипия;

Висок печат;

Повърхнинен печат;

Офорт;

Смесена техника;

Работа на пленер;

Специализирани програмни продукти за създаване на художествена

техники;
39. Организира пластично и стилово-естетически графичната картина;
40. Оформя (надписва и паспартира) творбата;
41. Придава завършеност на графичната творба;
42. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

творба;
Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.

Специалност 2110104 "Скулптура"

43. Познава и умее да използва различни пластични материали;
44. Избира и умее да използва скулптурните инструменти;
45. Познава скулптурните жанрове и видовете пластика;
46. Умее да изгражда скулптурна творба по натура, спазвайки отделните етапи;
47. Конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на познанията по пластична анатомия;
48. Създава синтез между конструкция, форма, материалност;
49. Изгражда и завършва скулптурна творба по натура или по въображение;
50. Превръща идеята в художествен образ с емоционално въздействие;
51. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

Скулптурен проект - скици, рисунки, пластика;
Пластиката на различните жанрове;
История на изкуството;
Работа на пленер;
Копие на релеф;
Копие на гипсова глава;
Глава от натура;
Човешка фигура - облечена и гола;
Фигурална композиция по зададена тема или въображение;
Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;
Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.

Специалност 2110105 "Рекламна графика"

52. Познава различните видове шрифтове и спецификата на приложната графика;
53. Може да разчита идейни скици и проекти;

Шрифтове - видове;
Форма;
Аудио-визуална техника;
Морфология на формите;
Стилизация;
Работа на пленер;

54. Извършва проучвателна дейност, свързана със спецификата на обекта на рекламата;

55. Умее да различава материалите и средствата за създаване на рекламни продукти;

56. Съставя разходни норми на материали и труд;

57. Правилно организира работното място и разпределя времето за изпълнение;

58. Разработва и спазва технологическата последователност за създаване на графичен рекламен продукт;

59. Проектира запазен знак (лого), рекламни проекти (плакат, обложка) и др.

60. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

Художествено оформление на печатни издания;

Психология на визуалната комуникация и въздействие върху социума;

Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;

Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.

Специалност 2110106 "Художествена дърворезба"

61. Познава културното наследство в областта на дърворезбата;

62. Познава принципите на изграждане на композицията в художествена пластика от дървен материал;

63. Познава основните, мощните и спомагателните материали за създаване на художествени изделия от дърво;

64. Познава и работи с основните видове инструменти и техники за обработване на дърво;

65. Разчита идейни скици, работни чертежи и проекти, чертае основни конструкции;

66. Създава различни видове резбарски компози-

Стилове в архитектурата и дърворезбата;

Приложни изкуства - развитие на материалната среда;

Резбарски школи през Възраждането - църковна и светска дърворезба;

Орнаментът в художествената дърворезба - проектиране;

Работа извън ателието - скици от натура, рисунки на обекти и други подготвителни дейности, свързани с проектирането;

Пластиката в художествената дърворезба - видове релеф, техники и технологии на изпълнение;

Видове резбарска композиция - основни закони

ции в кръг, квадрат, правоъгълник, триъгълник и други;

67. Съставя разходни норми на материали и труд;

68. Проектира и изпълнява в материал декоративен предмет, пано или дървопластика;

69. Изпълнява в материал копие на възрожденска дърворезба по даден образец;

70. Спазва технологичната последователност на операциите при изграждането на резбарската творба;

71. Спазва етапите при моделирането на дърворезбената пластика и релеф;

72. Привежда дърворезбената творба в експозиционен вид;

73. Спазва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и за организиране на работното място и време;

74. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

на изграждане;

Елементи на ортогоналното проектиране и техническото чертане;

Дървесина - начини на разкрояване, сушене и съхранение на дървения материал;

Видове сглобки на детайли от масивна дървесина;

Дървообработващи машини - принцип на действие и приложение;

Ръчни резбарски инструменти и приспособления;

Спомагателни материали, видове патини и лакове;

Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;

Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.

Специалност 2110107 "Художествена керамика"

75. Познава българското културно наследство в областта на керамиката;

76. Познава керамичните маси и материали, технологичните им характеристики и начини на приложение;

77. Познава и използва всички техники за декоративно изграждане на керамични изделия;

78. Познава и прилага законите на керамичната композиция;

79. Изработва пластичен проект;

Керамична технология и керамика;

Композиция - видове;

Силикатни и гипсови форми;

Точарство;

Декорация;

Рисуване;

Моделиране - пластичност на изделието;

Живопис - знания за цветовете и въздействието им;

Работа на пленер;

История на изкуството - керамично наследство, история на керамиката;

80. Проектира и изпълнява в материал керамичен съд с функционално значение на точарско колело;

81. Проектира и изпълнява функционални съдове;

82. Проектира и изпълнява в материал керамична пластика по въображение или зададена тема в глзурна техника;

83. Придава завършен вид на творбата;

84. Композира и изпълнява самостоятелно свободни творчески задачи;

85. Спазва изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;

86. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;

Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.

Специалност 2110108 "Художествена тъкан"

87. Познава историческото развитие - традициите и съвременните тенденции;

88. Познава и ползва необходимите инструменти, повърхности и бои за изграждане на образ при създаването на проект за декоративно текстилно изделие;

89. Може да избира подходяща декоративна композиция за художествено текстилно изделие според конкретната задача;

90. Познава и избира правилно основни, мощни и спомагателни материали за създаване на текстилни художествени изделия;

91. Владее различни текстилни техники за изграждане на произ-

Историческо развитие на текстила;

Взаимодействие на текстилното производство с архитектурната среда;

История на приложните изкуства;

Проектиране на декоративна композиция, предназначена за изпълнение в текстилен материал, прилагане принципите на композицията, комбинаториката, цветознанието, стилознанието, декорацията;

Работа извън ателието - скици от натура, рисунки на обекти и други подготвителни дейности, свързани с проектирането;

Уникални техники за създаване на текстилно, деко-

ведението;
92. Спазва етапите в работата при създаването на текстилно декоративно художествено произведение;
93. Познава и спазва технологичните изисквания при работа с вертикален стан;
94. Планира и организира изпълнението на текущите задачи и решава възникналите проблеми, свързани с трудова дейност;
95. Умее да придаде завършеност на изделието;
96. Спазва специфичните за специалността хигиенни норми;
97. Прилага усвоените знания и умения за здравословни и безопасни условия на труд;
98. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

ративно, художествено изделие;
Изпълнение в материал на текстилно художествено изделие - работа в печатно ателие и с тъкачен стан;
Общо понятие за техническите свойства на различните видове текстилни материали, инструменти за работа, помощни материали;
Технологични чертежи при реализирането на текстилно декоративно художествено изделие;
Работа в специфични условия с отровни багрила, лесно запалими материали, техника на безопасност при работа;
Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;
Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.

Специалност 2110109 "Художествена обработка на металите"

99. Познава историческото развитие - традициите и съвременните тенденции;
100. Познава физичните, химичните, механичните и технологичните свойства на металите;
101. Умее да избира и използва различни методи за обработване на метали;
102. Създава композиция, избира материал и техника на изпълнение в зависимост от предназначението, характера и разполагането в пространството на металната пластика;
103. Умее да работи с машини, приспособления

Историята на изкуството;
Архитектура;
Приложни изкуства, материална среда;
Художествена обработка на металите - проектиране;
Техническо чертане;
Ортогонално проектиране;
Художествена обработка на металите - техники и технологии;
Видове композиция;
Металознание: черни и цветни метали;
Технология на черните метали;
Технология на цветните

и инструменти за обработване на метали;
104. Изпълнява в материал декоративен предмет от метал или метална пластика по създаден проект или по даден образец;
105. Умее да придаде завършеност на изделието;
106. Спазва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд;
107. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

метали;
Видове металообработващи машини и инструменти - принцип на действие и приложение;
Ръчни инструменти и приспособления;
Работа извън ателието;
Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;
Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.

Специалност 210110 "Иконопис"

108. Познава характерните особености на иконописните школи;
109. Познава различните видове цветни материали и технология за използването им;
110. Избира подходящи основи, грундове, пигменти, разредители и свързватели, познава технологичните изисквания при използването им;
111. Ползва необходимите инструменти и бои при изграждане на иконописното копие (ахат и пособия за позлатяване);
112. Познава жанровете в живописта;
113. Спазва етапите при изграждане на копие на икона и на стенопис в православен храм;
114. Осъществява синтез между архитектурна среда и изискванията на канона при проектиране и изпълнение на иконописните сцени в храма;
115. Изгражда иконописно копие по зададена тема;

Иконопис;
Цветознание - техника и технология на живописата и иконописата;
Живопис;
Жанрове в живописата;
Натюрморт;
Глава натура;
Човешка фигура;
История на изкуството;
Видове канони;
Иконостас, историческо развитие;
Самостоятелна работа;
Иконография;
Работа извън ателието;
Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;
Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.

116. Създава авторска икона и стенопис по дадена иконографска тема;
 117. Познава иконографското разпределение на сцените в православния храм;
 118. Изгражда иконописното копие и придава завършеност на иконата;
 119. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.

Специалност 2110111 "Илюстрация и оформление на книгата"

<p>120. Умее да анализира литературен материал;
 121. Извършва проучвателна дейност, свързана със спецификата на произведението;
 122. Постига специфично търсената образност към дадения литературен текст;
 123. Притежава познания в областта на рекламата, шрифта и приложната графика;
 124. Умее да проектира печатно произведение - обложка, корица, форзац, авантитул, титул, и оформя печатното тяло;
 125. Създава детска илюстрация и илюстрация за възрастни читатели, научна илюстрация, илюстрация за медии и реклами;
 126. Умее да придава завършеност на произведението;
 127. Ползва съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба.</p> | <p>Литературни произведения;
 История на света;
 Приложна графика;
 Композиция в различните жанрове;
 Художествено въздействие на шрифта;
 Графичен проект;
 Рисуване от натура и по въображение;
 Конструктивна и пластична анатомичност в рисуването;
 Историческо развитие на илюстрацията;
 Специализирани програмни продукти за създаване на художествена творба;
 Работа със съвременни средства за комуникация при търсене на информация и изготвяне на проект.</p> |
|--|--|
-

5. Система за оценяване и сертифициране

Оценяването на знанията, уменията и професионално-личностните качества на обучаваните в институциите на системата за професионално образование и

обучение е в съответствие с изискванията на Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване (ДВ, бр. 37 от 2003 г.) и последвалите в нея изменения.

Оценяването се извършва на три нива - входящо, междинно и изходно.

Оценките от проверките се изчисляват по шестобалната система.

Входящото образователно равнище за обучаван без професионална квалификация се удостоверява чрез Удостоверение за завършен седми клас или Диплома за средно образование и конкурсен приеман изпит.

Входящото квалификационно равнище при повишаване на квалификацията се удостоверява със Свидетелство за професионална квалификация или Удостоверение за професионално обучение.

5.1. Оценяване на входа

За редовна форма на обучение - с приеман изпит съгласно нормативните изисквания за прием.

За задочна форма на обучение - по реда и условията за прием в обучаващата институция.

5.2. Оценяване на междинно ниво

5.2.1. По теория

Слаб 2 - Обучаемият не е осмислил основните понятия;

Среден 3 - Обучаемият познава основната терминология и я използва правилно;

Добър 4 - Обучаваният разбира, обяснява и сравнява факти и методи;

Много добър 5 - Обучаваният прилага усвоените знания в познати ситуации, умее да разчита скици, чертежи, проекти, планира изпълнението на поставените задачи самостоятелно;

Отличен 6 - Обучаваният умее да прилага усвоените знания в нови ситуации; анализира, оценява и сравнява процеси, явления и технологии по предварително зададен критерий, изработва и защитава концепция.

5.2.2. По практика

Слаб 2 - Обучаваният не умее да прилага усвоени знания при изпълнение на практическо задание, не спазва правилата за безопасен труд;

Среден 3 - Обучаваният изпълнява отделни операции в позната ситуация по предварително дадени указания, спазвайки правилата за безопасен труд;

Добър 4 - Обучаемият умее да изпълни поставена практическа задача (проект) в позната ситуация по предварително дадени указания, спазвайки правилата за безопасен труд;

Много добър 5 - Обучаемият умее да изпълни самостоятелно поставена практическа задача (проект) в нови условия по предварително дадени указания, спазвайки правилата за безопасен труд;

Отличен 6 - Обучаемият умее да състави план за работа за изпълнение на задачата, да подбере сам методи и материали, да изпълни поставена практическа задача (проект) в нови условия - самостоятелно или в екип, спазвайки правилата за безопасен труд, както и да оцени качеството на работата.

5.2.3. При оценяване на обучение, организирано на модулен принцип, се разработва система за оценяване, която включва:

- описание на професионалните компетенции, които ще бъдат проверявани при всяко изпитване;

- определяне на минималния брой точки, при който обучаваният се счита за издържал (обучаваният е овладял минималните знания и умения, необходими да продължи обучението му);

- определяне на критерии за оценяване на всяка задача от изпитването;

- въвеждане на коефициент на тежест за всяка изпитна процедура при оформяне на окончателната оценка;

- задаване на формула (скала), за изчисляване на оценката по шестобалната система.

5.2.4. Инструменти за оценяване - тест, практическо задание, устно изпитване, срочна задача, годишна задача, практически задачи и други, разработени в съответствие с установените изисквания за всеки от тях. Степента на трудност трябва да е съобразена с равнището на професионалните компетенции, зададено в "Цели на обучението".

5.3. Оценяване на изхода

Държавните изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация са два - по теория на професията и по практика на професията, и се провеждат по национални изпитни програми, утвърдени от министъра на образованието и науката и министъра на културата.

5.3.1. Изпит по теория

Критериите за оценяване са формулирани като обобщение на подцелите от "Цели на обучението". Показателите за оценяване отразяват степента на постигане на подцелите. Критериите и показателите за оценяване, както и тежестта им в общата оценка, са представени в табл. 4.

Таблица 4

Критерии	Показатели	Тежест (%)
1	2	3
1. Познания по история на изкуството	Описва развитието на изкуството в исторически план; Обяснява предпоставките за възникването и обособяването на основните видове жанрове в изобразителното изкуство; Познава епохите, стиловете, теченията и характеристиките им особености; Познава и сравнява автори и техните творби; Анализира определена творба с характерната терминология и изразни средства.	30
2. Познания от областта на специалността: Познава законите и принципите за изграждане на художествена творба; развива	Обяснява основните принципи и етапи за изграждане на творба от различните жанрове; Разпознава и разчита скици, чертежи, схеми; Анализира и синтезира информация от различни	40

художествено-образното мислене като способност за синтез на представите, в резултат на който се формира художественият образ	източници; Обяснява начините за ползване на специфичните изразни средства, техники и технологии в професията; Формулира мотивите за подбор на материали, инструменти и технологии; Познава структурата и пластиката на човешкото тяло; Познава законите на линейната и въздушната перспектива; Дефинира функционирането на конкретната творба в структурата на цялостния културен продукт.	
3. Икономически и трудовоправни знания и умения	Описва общите принципи на трудовото законодателство; Познава основните принципи на счетоводството; Организира работата на екипа с поставена обща задача; Оценяване и заплащане на труда.	10
4. Знания за здравословни и безопасни условия на труд	Описва вярно изискванията за здравословни и безопасни условия на труд; Описва правилно дейностите за опазване на околната среда.	10
5. Ползва специализирана литература на чужд език	Разбира основното послание в кратък текст, свързан с изобразителното изкуство, и може да го представи.	10
	Общо	100

5.3.2. Изпит по практика

Критериите за оценяване са формулирани като обобщение на подцелите от "Цели на обучението". Показателите за оценяване отразяват степента на постигане на подцелите. По време на изпита обучаваните се поставят при еднакви предварително известни условия и им се дават указания за работа.

Критериите и показателите за оценяване, както и тежестта им в общата оценка, са представени в табл. 5.

Таблица 5

Критерии	Показатели	Тежест (%)
1	2	3
1. Ефективна организация на работния процес	Подбира правилно необходимите материали и инструменти, според изпитното задание; Избира инструменти и материали, за да осигури точно спазване на технологията; Правилно разпределя определеното време за работа.	10
2. Спазване на етапите при изпълнение на изпитното задание	Определя самостоятелно технологичната последователност на етапите; Спазва технологичната последователност и изискванията в процеса на работа.	15
3. Спазване на законите и принципите за изграждане на художествена творба	Прилага законите и принципите за изграждане на композицията; Ползва специфичните изразни средства и техники; Придържа се към темата и условията, определени в изпитното задание; Прилага знания от културно-историческото наследство; Придава завършеност и стилово единство на творбата.	60
4. Художествено въздействие на творбата	Убедителност при представяне на идеята; Творческо и емоционално въздействие на творбата.	15
	Общо	100

6. Изисквания към материалната база

Обучението по теория се осъществява в учебни кабинети, а по практика - в учебни ателиета или базови обекти при предварително сключени договори.

Материалната база трябва да бъде в съответствие с изискванията на действащите нормативни актове на Министерството на образованието и науката,

Министерството на труда и социалната политика, Министерството на вътрешните работи, Министерството на здравеопазването, отрасловите министерства и съответните български стандарти.

Нормативните изисквания към материалната база са в съответствие с дейностите, които ще се извършват, и с методическите указания.

6.1. Учебен кабинет

6.1.1. Основно оборудване: учебни маси, столове, учебна дъска, маса за изработване на основни проекти, технически средства и аудио-визуална техника, диапроектор, шрайбпроектор, компютър с периферни устройства, закачалки, шкафчета за дрехи.

6.1.2. Помощно оборудване: тебешир; хартия, моливи, четки, бои и др., изобразителни средства за изработване на основни проекти.

6.1.3. Учебни помагала: табла с мостри на основните и спомагателните материали за съответната специалност; табла със схеми и чертежи на основни и помощни инструменти и пособия; филми (на видеокасети или дискове) за технологичната последователност в работата или с реализирани проекти; диапозитиви; албуми; каталози; комплект учебници по всички изучавани предмети и др.

6.2. Учебно ателие

Учебното ателие се оборудва със стативи, маси, столове, съоръжения, пособия и инструменти; със съответните помагала, съобразно усвояваната професия и специалности. Ателието трябва да осигури работни места за всички обучаеми и едно работно място за обучаващия.

При разполагане на работните места се спазват изискванията за осветеност, необходим работен фронт и функционална близост с необходимите суровини и материали.

Нормативните изисквания към учебното ателие са в съответствие с дейностите, които ще се извършват в него, с видовете технологични процеси, с ергономичните и естетическите изисквания и с методическите указания.

6.2.1. Ателие "Живопис и стенопис"

Основни инструменти: стативи, подиуми, осветителни тела, шпакли, шпахли-ножове и др.

Основни материали: картон, платно, видове бои (акварел, темпера, пастел, маслени бои), свързватели, разредители, предмети за постановки, керамични и други съдове, драперии, гипсови релефи, маски, глави, палитри, съдчета за разредители, различни видове четки (обли, плоски, за акварелни и за маслени бои).

Хранилище за учебни работи - методически фонд.

Ателие за изпълнение на стенопис в материал

Основно оборудване: работни маси за проектиране и изпълнение на проектите в материал, съдове и шкафове за материали.

Спомагателно оборудване: съдове за съхранение на материали за основи и мазилки, контейнери за каменна и азмалтова мозайка и ръчни инструменти.

Основни инструменти: инструменти за витраж, елмаз, поялник за шпросни, гилотина за рязане на мозайка, клещи, секачи, мистрии, пердашки, маламашки, алуминиеви лайстни, шпахли и гладилки за мазилка на фреско, секо и сграфито.

Основни материали: дървени рамки и метални скари с определен размер, арматурно желязо, инертни материали, вар, пясък, каменна мозайка, азмалтова мозайка, цветни стъкла, шпросни; консумативи за работа - елмаз, пили, шкурка, лепила, бои, пигменти, четки и др.

6.2.2. Ателие "Графика"

Основно оборудване: дълбокопечатна преса; вани за хартия и киселина; вентилираща се камина за обезопасяване на разяждането; гилотина за рязане и форматиране на метал; работни маси; скари за подреждане на отпечатъци; шкаф за акватинта; сушилна за отпечатъци;

Основни инструменти: спиртна лампа, съдове за киселини, резци, щихели, валяци, игли за офорт и суха игла, ролети, гладилки за мецотинто, перо;

Основни материали: туш, креда, мастила, разреждатели, киселини, основи, литографски камък, линолеум, цинкови плочи;

Хранилище за учебни работи - методически фонд.

6.2.3. Ателие "Рисуване"

Основно оборудване: стативи, постамент за постановка, постамент за модел, предмети за постановки, керамични и други съдове, драперии, гипсови релефи, маски, глави и др.

Основни материали: молив, въглен, креда, туш, кадастрон, картон и др.

6.2.4. Ателие "Скулптура"

Ателие за моделиране:

Основно оборудване: вани за съхраняване на глината, скулптурни стативи, въртележка за модел, шкафове за съхраняване на гипсови модели и инструменти;

Основни инструменти: клещи, чукове, триони, дървен материал, тел, арматури;

Основни материали: глина, итонг, дърво, камък, метал и др.

Ателие за отливане в гипс:

Основно оборудване: работни маси, шкафове за отливки, съдове за забъркване на гипс, метални клетки за съхранение на учебните работи;

Основни материали: кълчища, гипс и др.;

Хранилище за учебни работи - методически фонд.

6.2.5. Ателие "Художествена дърворезба"

Ателие за композиция и проектиране: маси за чертане и проектиране, шкафове за съхранение на чертежи, проекти, нагледна документация, вана за глина.

Ателие за изпълнение в материал:

Основно оборудване: тезгяси, работни маси за сглобяване и слепване, шмиргел, борапарат, менгеме;

Спомагателно оборудване: стеги, ръчни инструменти;

Основни материали: дървен материал иглолистен и широколистен, консумативи за работа, пили, бургии, шкурка, лепила и др., глина, пигменти, лакове за оцветяване и фиксиране на дървесината.

Работилница за дървообработване: банциг, абрихт, щрайхмус, шлайф, борапарат, фреза, циркуляр.

6.2.6. Ателие "Рекламна графика"

Ателие за проектиране: маси за чертане и проектиране; шкафове за съхранение на чертежи, проекти, нагледна документация и др.; компютърна зала с компютри, скенери, принтери, таблети, софтуерни програми и др.

6.2.7. Ателие "Художествена тъкан"

Ателие по композиция и проектиране: работни маси, шкафове за съхранение на чертежи, проекти, нагледна документация и др.

Ателие (работилница) за ситопечат:

Основно оборудване: маси за печатане, хелиограф, шкафове за съхранение на багрила и материали, скари за сушене на рамки, вани за обработване на сита, калорифер.

Спомагателно оборудване: рамки за ситопечат, сита, ракли; съдове за

пигменти, съдове за багрене и др., съобразени с броя на обучаваните.

Ателие (работилница) за тъкане:

Основно оборудване: вертикални тъкачни станове, нищелки и др.;

Спомагателно оборудване: набивачки, цяпове, прежди.

Ателие (работилница) за изпълнение в материал:

Основно оборудване: работни маси, шевни машини, вертикални станове за тъкане;

Спомагателно оборудване: ютии; дъски за гладене, рамки за рисуване, набивачки, телбод, пигменти за ситопечат, пигменти за багрене на естествени и изкуствени текстилни материали, свързватели, лакове, разреждатели, платове (хасе, американ, коприна, лен), прежди и др.

6.2.8. Ателие "Металопластика"

Ателие по композиция и проектиране: маси за чертане и проектиране, шкафове за съхранение на чертежи, проекти, нагледна документация, вана за глина.

Ателие - черни метали (ковано желязо):

Основно оборудване: работни маси с менгемета, ковашка пещ, наковалня, шмиргел, абкант, лостова ножица, шкафове за съхранение на учебните задачи, аспирация, мивка;

Спомагателно оборудване: инструменти и приспособления за обработка на черни метали;

Основни материали: черни метали - листови и профилни.

Ателие - цветни метали:

Основно оборудване: работни маси с менгемета и наковалня за цветни метали, шмиргел, абкант, лостова ножица, шкафове за съхранение на учебните задачи, аспирация, мивка;

Спомагателно оборудване: пещ за емайли, брениери, струг за метал, инструменти и приспособления за обработка на цветни метали и сплави;

Основни материали: цветни метали и сплави - листови и профилни.

Ателие - бижутерия:

Основно оборудване: работни маси с менгемета за бижутерия, пещ за емайли, наковалня за бижутерия, шмиргел, лостова ножица, шкафове за съхранение на учебните задачи, аспиратори, мивка.

Спомагателно оборудване: брениери, полирмашини, инструменти и приспособления за обработка и леене на цветни метали и сплави;

Основни материали: цветни метали и сплави - листови и профилни.

6.2.9. Ателие "Керамика"

Основни инструменти и материали: работни маси за учениците, работна маса за преподавателя, столове, шкафове за съхраняване на учебни работи, материали и инструменти, стелажи и решетъчни дъски, механизирано колело за точене и ретуш, специални шахти за съхранение на керамични маси, лабораторна пещ за проби, шайби за декорация, топла и студена вода, дървени дъски за работа, полиетиленово фолио, кофи, легени, съдове с капаци за съхранение и работа с керамични материали и глазури, инструменти (цикли, ножове, инструменти за ретуш и дълбане), тел, туби, четки.

Керамична работилница по токарство: вакуумглиномес; глазирно отделение; пещ електрическа за изпичане на предметите; грънчарско колело, шаблон, гипсови калъпи, машина за приготвяне на течни маси, сушилни.

6.2.10. Ателие "Иконопис"

Основни инструменти: статив, палитра със съдчета за разреждатели, различни видове четки (обли, плоски), акварелни и темперни бои, пигменти, шпакли, ножове,

ахат, пособия за позлатяване;

Основни материали: картон, платно, дървена основа, видове бои (акварел, темпера), пигменти, свързватели и разредители.

6.2.11. Ателие за силикатни и гипсови форми:

Основни инструменти и материали: работна маса за преподавателя, работни маси и столове за учениците, специализирани колелета за стъргане на гипсови модели, шкафове за инструменти и помагала, стелажи, стелажи и дъски за съхранение на работите, топла и студена вода, кофе, ламарини, инструменти за стъргане, ножове, мраморни плотове, бормашина, смазки.

7. Изисквания към обучаващите

Обучението по задължителна професионална подготовка по професията се осъществява от лица, на които образователно-квалификационната степен и придобитата специалност отговарят на действащата нормативна уредба.

8. Процедури за преглед и актуализиране на Държавно образователно изискване "Художник" - трета степен на професионална квалификация

- апробиране на ДОИ в обучаващи институции;
- текущ мониторинг на дейностите, свързани с внедряване на ДОИ;
- ежегоден анализ на резултатите и промени при доказана необходимост.